

Ujabb áldozatai vannak a terroristák támadásainak

VILÁGOS SÁG

Kolozsvár
1946 június 3

Szerkesztőbizottság: **BENEDEK MARCELL, KACSÓ SÁNDOR, KÓS KÁROLY**
Felelős szerkesztő: **BALOGH EDGÁR**

Hétfő
III. évfolyam, 122. szám

Nálunk is járt Markham ur...

Írta: **BANYAI LASZLO**

Mire e sorok napvilágot látnak, Markham ur az országban lekerült a napirendről. Tovább állott s vajahoj ott ültette fej a sátorfáját, ahol még nem ismerik őt, illetve még nem ismerték ki őt. De Markham urnak, s a hasonlóságnak a hajását igazában csak most érezzük nálunk s ezért nem árt egy kissé foglalkoznunk veje.

Markham ur hivatalosan a „Christian Science Monitor” című lapnak, az amerikai buzgó kávéházak napilovasmányának a tudósítója. Ez a lap nem játszik nagy szerepet az Egyesült Államok közelében, azonban a fasizmusaj rokonszenvező Hearst-féle ajtétrószti, amelyhez tartozik, jól ért ahhoz, hogy tudósítójáhozát a közzől hamis beállítás-eltékeken kívül más módon is gyümölcsösztesse.

Markham ur, hasonlóképpen, nem csupán a valóságot elferdítő tudósításával tűnt ki, hanem zavartkeltő politikai köznyeljeskedésével is.

A felszabadulás óta Románia a harmadik balkáni állam volt, amelyet szerencsétlenül jelenlétevel. Tudósításában ócsárolta az itteni haladó demokráciát és visszaélve a külföldi sajtótudósítóknak nyújtott szabadsággal és tekintéllyel, a belpolitikai élet porondján a reakció mellett agitált.

Jugoszlávia és Bulgária után most Románjában is kiviselte magát. Az őt leleplező sajtóközlemények hatására s az esetleges komolyabb következmények elől jobbnak látta keréket oldani. S ezzel számunkra je is lenne zárva az ügye, ha az utóbbi időben nem igyekezett volna éppen Erdélyre, még pontosabban az erdélyi magyarságra kiterjeszteni áldásos működését.

Markham ur már volt egyszer Romániában, jóval a háboru előtt, amikor Codreanu-t, a Vasgárda atyamesterét látogatta meg. Az a bátortás, amibe a nyugati hatalmak fogadatján követeként részesítette a hitleri barbár hódítás eme románjai előfutárát, az elmúlt évek iszonyatos történéseiben meg is teremtve a maga gyümölcsét.

Markham ur a felszabadulás után újra eljött hozzánk a tüzelt játszaan. Sokajta már az ittélő népek súlyos vajadások révén elért bölcséjét és szabadságát. Terrorista gazfickók bandájává züllött pártokból menesztett dicsőhinnusokat tengerentúli jámbor olvasóinak s megavasodott, gomaszajú „történelmi” vezetőket kísért el alkalmi szónokként vidéki kortesuljajkára. Együgyű mesét zengett arról, hogy nemsokára megjádja a háboru a Szovjetunió ellen és jaj lesz annak, aki a mai rendszer mellé áll. S mikor az ókirályságban nem egy helyi futva kellett menekülnie „történelmi” cimborájával együtt a népgyűlölet ellenük fordult iarragja elől, áttette a székhelyét roményei utolsó mentevárába: Erdélybe.

Tudta hova jön. Tudta, hogy különösen Eszakerdély a román és magyar fasizma szikevényeknek buvóhelye lett. Tudta, hogy a nemzetközi és az országbeli reakció minden erejét ide összpontosította, hogy a Horthy- és Antonescu-erőben felbojgatott és egymásrauszított együttjáró népek surlódásából országos méretű vagy talán annál is nagyobb tüzet eszáljon, ami majd felemészte e népek demokratikus építmunkáját.

Az Ilie Lazar által rendezett hírhedt nagybányai gyűlésen Markham ur — mint a „Graju Nou”, a Vörös Hadsereg hivatalos lapja írja — ápnok módon a „Szövetéses Ellenőrző Bizottság” kiküldöttjeként felszolgált a hatgatóság előtt. Nemzetközi tekintéllyel alátámasztani pártfogoltjának gyűlölettel jzzó, magyarellenes tárohanásait. Nem zavarta meg, hogy nemrég azelőtt még egyes, multhóji örökölt magyar személységeknél sugta a fülébe: Erdélyt rövidesen Magyarországhoz csatolják, s hogy a Magyar Népi Szövetség demokráta politikájával szemben igyekezzék kell külön pártot alakítani a százszor szent reakció támogatására.

Az eljutmondásokaj észszve, számjítása arra irányult, hogy a nemzetközi konferenciák feszült légkörét felhasználva, a közvéleményt megzavarhassa a demokráta Groza-kormány megbuktatására s az egy-

más ellen heccelt néprétegek útján az egész dunavölgyi egyensúly felborítására. Markham ur és a nemzetközi reakció többi ügynökei azon mesterkedtek, hogyan tudnának a magyar és román nép között olyan összelitkozést provokálni, ami polgárháboru méreteit öltse s nemzetközi konfliktust kelthessen.

A bécsi határ mindkét oldalán elkövetett hajdani véres gaztettek árnya nehezédett újra Erdély fölé. A nemzetközi jellegű provokáció, szembeszegülve a megújított demokrátiikus Magyarországnak és Románia testvéri szándékával, a múlt legsötétebb erőt akarta újra győzelemre vinni.

Markham ur büntársal azonban csalódottak. „Történelmi” öszzeesküvésük nem volt képes ömegmegmozdulássá nőni. Bandákba tömörülve fogtak hát a kihívó, demokráciaellenes tüntetésekhez, védtelen emberek támadásához. A tehetetlenség sanyi dühe tört fel belőlük s a politikai siker hiányát a tévhitet s az alantas öszönök vált felkorbácsolásával akarták pótolni.

S mivel az erdélyi magyarság nem ugrott

be a kívánt mértékben a sorozatos provokációknak, Markham ur szint vájtoztatott. Irgalmas számajtanusként megeseett a szíve rajtunk s bizajmunkába férközve akart feltüzeln minket — ő nem a „történelmi” uszító tevékenysége ellen — hanem a demokrátiikus Groza-kormány ellen...

Volt ahol kijötték a szürét. Volt ahol beugroftak neki. De sehohsem talált rá arra a bizonyos magyar reakciós pártra, amely ha erdélyi magyar kegyeltjei annalkidőjén megfogadják a tanácsát, vágyájma szerint, már terebélyessé nőhetett volna.

Mit volt mit tennie, betoppant a Magyar Népi Szövetség országos központjához, amelyet eddig erdélyi körutáján ekerült, mint az ördög a szenteltvizet. S pártfogó jóbarátként apellált a jégcsorbitásokra, apellált a sértett nemzeti önézetre. És schogyan sem tudta megérteni, hogy miért nem vagyunk hajlandók annak a román demokráciának a hátába szurni a kést, amely akkor éppen az Antonescu-féle bünszövetkezet felszámolásához fogott. Nem tudta megérteni, hogy miért nem vágyunk vissza a „történelmi”

demokráciára, amely kisebbségi sorsunkban nem adott alkalmat iskolásérelmekre, mert egyszerűen nem adott anyanyelvi iskolát. Amelynek a közigazgatásában nem voltak szabotálók, mert maga az egész akkori államgépezet szabotált minket.

Markham ur nem érthette meg, miért nem akarjuk a fasista fenecvad utolsó ritgásalban a demokrácia utolsó vonaglását látni. Hogy nincs hajlamunk a kétségbeesett fuldokló esztelen kapálózására, tudatában lévén annak, hogy sebeket kapva is acélosodunk. Hogy nem vagyunk hajlandók legbensőbb nemzeti érzéseinket a hozzá hasonló celszlovák kajandorterveinek játékszerévé engedni át. Hogy nem vagyunk hajlandók egy új háboru elősegítésével újra a saját sirunkat ásni.

Markham ur mindezt sehogy sem értette meg. És keserűen kellett lenyelnie távozásakor azt a tényt, hogy ebben az országban nemesak a számára oly gyűlöletes román demokrácia létezik, hanem annak szoros szövetségese az erdélyi magyar demokrácia is. Hogy mi nem vagyunk hajlandók öbenné az általunk megbecsült nyugati demokráciák követét látni, hanem a hazátlan nemzetközi háborus uszítók ügynökét.

Markham ur dolgvégezetlenül sompolygott el körünkől és az országból. Mi pedig egy politikai tapasztalattal gazdagabbak s az ilyen provokációkkal szemben éberebbek lettünk.

Ma választ Franciaország

PARIS. — Franciaország népe ma, vasárnap az urnák elé járul, hogy az ideiglenes alkotmányozó nemzetgyűlés tagjait megválassza. A választásokon három nagy párt verseng a kormányrajutásért: a francia Kommunista Párt Maurice Thorez és Jaques Duclos, a szocialisták Gouin jelenlegi miniszterelnök és Leon Blum, a keresztényszocialisták (vagy népi köztársasági mozgalom) pedig Bidault jelenlegi külügyminiszter vezetésével készítette elő a választásokat. A három nagy párt mögé szoroson felzárkózik a radikálszocialisták pártja, melyet a francia politikai élet porondján már hosszú idő óta szereplő Herriot vezet. Résztvesznek a mandátumokért folyó küzdelemben a háboruelőtti

francia politikai élet vezetőit is, mint Daladier, Reynauld volt miniszterelnök és scean mások.

A nemzetközi közvéleményt érthetően sokat foglalkoztatják a franciaországi választások. A moszkvai rádió megállapította, hogy a francia jobboldali pártok egyre inkább elárulják azt a szándékukat, hogy a francia közéletből ki akarják küszöbölni a fasizmus elleni harcot.

— Ez — mint a moszkvai rádió kommentátora megállapította — Franciaország fejlődését száz esztendővel vetné vissza. A jobboldali pártok az ország érdekeit a kétszáz nagycsalád érdekei mögé helyezik, nyilvánvaló tehát, hogy a reakció malmára hajtják a vizet.

következetes és kifogástalan magatartásának tulajdonítható.

Ma dönt az olasz nép az államformáról

RÓMA. — (Rador) Olaszországban ma népszavazást tartanak, melyen eldöntik, hogy az ország államformája királyság maradjon-e, vagy köztársaság legyen. A népszavazás előtt Umberto király kiáltványban fordult a monarchia hívehez és kérte őket, tartásák tiszteletben a nép többségének döntését. A király kijelentette, hogy ő minden esetben megnyugszik a nép döntésében.

Stettinius amerikai kiküldött lemondott a Biztonsági Tanácsban viselt tisztségéről

WASHINGTON. — (Rador). Stettinius szenátor lemondott arról a tisztségéről, hogy az amerikai kormányt képviselje az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsában. Stettinius állítójog azt hozta fej lemondása okául, hogy ő, mint egyszerű ügynököt kezelték, akinek tevékenysége a kapott utasítások to-mácsolásában merült ki.

Byrnes külügyminiszter tiltkára kijelentette, hogy ezeket az állításokat sem megerősíteni, sem megcáfolni nem tudja. Mint mondotta, a lemondás Truman elnök és Stettinius személyes ügye.

Lemondott a perzsa kormány

TEHERAN. — (Rador). Gavan Szultanh perzsa miniszterelnök beajutotta kormánya lemondását. Közéleti részletek egyelőre hiányoznak.

A Kommunista Párt elnöke lesz az új csehszlovák miniszterelnök

PRAGA. — (Rador) Az új csehszlovák parlament végleges összetétele a következő: A cseh kommunista párt 93, a szlovák kommunista párt 21, a cseh szociáldemokrata párt 36, a szlovák szociáldemokrata párt 43, a cseh szocialista párt (Benes elnök volt pártja, 55, a katolikus néppárt 47, a szlovák felszabadulási párt 3, a szlovák munkaspárt pedig 2 mandátummal rendelkezik.

Az egyes pártok megbízottai már folytatják az új kormány megalakítására vonatkozó tárgyalásokat. A legtöbb tárcát a Kommunista Párt kapja meg a választások eredményének megfelelően. A párt vezetői mégis azt indítványozták, hogy Fierlinger, a jelenlegi szociáldemokrata

miniszterelnök maradjon hivatalában. A Szociáldemokrata Párt azonban nem fogadta el ezt az indítványt, így a miniszterelnöki székre valószínűleg Gottwald, a Kommunista Párt elnöke kerül.

Jól értesült körökben úgy tudják, hogy Benes elnököt élete foggatig ismét elnöké választja meg az újonnan összeült parlament. Az elnökválasztás az ülészak első tíz napjában történik meg.

Mint a moszkvai rádió jelenti, a „Manchester Guardian” című lap a kommunistáknak a választásokon elért sikerével foglalkozva megállapítja, hogy az egyrészt a párt kezdeményező politikájának, másrészt pedig München óta tanusított

Antonescu volt összes munkatársait háborus bűnösökként vonják felelősségre

BUKAREST. — A bukaresti Néptörvényssék a légionista és Antonescu-uralom alatt tevékenykedő miniszterek és közéleti személyiségek felelősségrevonására kapcsolatosan elvi jelentőségű döntést hozott.

A döntés értelmében, mint háborus bűnösöket és az ország kifosztóit fogják felelősségre vonni mind azokat, akik tagjai voltak annak a kormánynak, amely az 1940. évi augusztus 20-án elhuzározza a Szovjetunió elleni, majd később az Egyesült Államok és Anglia elleni háborút.

Felelősségre vonják őket még abban az esetben is, mint háborus bűnösöket az ország kifosztásáért, ha mint műszaki tanácsadók (technikusok) működtek közre. Lehetőség, hogy a felelősségrevonást kiterjesztik azokra a politikai személyekre is, akik nem voltak tagjai ugyan a kormánynak, de helyeselték vagy támogatták a Szovjetunió elleni háborút.

A „Libertatea” című lap értesülése szerint az Antonescu-kormányaj együttműködők magatartását személyenként vizsgálják ki tüzetesen, főleg annak megállapítása érdekében, hogy magatartásukkal mennyiben járultak hozzá Antonescu kormányzásának fenntartásához, meghozásabbításához és intézkedéseikkel csatlakoztak az Antonescu-féle parancsuralmi rendszerhez, előmozdítva annak kormányzati tevékenységét.

A vizsgálatot a nagyjelentőségű ügyben Mircea Lapadetescu, a kolozsvári Néptörvényssék Bukareastbe áthelyezett közzvándlója vezeti.

Ami sorsunk, ami munkánk kihatással van a Duna-medence nemzetiségi kérdéseink megoldására

— mondotta Kurkó Gyárfás a MNSz országos jogi értekezletének záróülésén

KOLOZSVAR. — A Magyar Népi Szövetség központi jogi és közigazgatási bizottsága által összehívott országos jogi és közigazgatási értekezlet szombaton délelőtt 10 órakor ült össze újabb teljes ülésre. Amint már közöltük, a csütörtöki általános jelentés vitája után 15 szakbizottságot küldött ki az értekezlet s ezek pénteken egész nap folytatták munkájukat. A szombati teljes ülésen Demeter János dr. megnyitja után az egyes bizottságok tették meg jelentésüket a végzett munkáról. A feldolgozott kérdések három csoportba oszthatók. Az első csoportban a Romániában élő magyar nemzetiség egységes jogvédelmére és a magyarság jogainak nemzetiségi törvény által való biztosítására vonatkozó javaslatok hangzóttak el. Az előadó Kiss Géza dr. egyetemi tanár részletekre menően ismertette a nemzetiségi jogok kiszélesítésére és jogi biztosítására vonatkozó tervezetet, melyet az országos jogi és közigazgatási kongresszus a Székelyudvarhelyt összehívó MNSz országos kongresszusa elé terjeszt.

A második kérdéscsoport a Magyar Népi Szövetség jogi és közigazgatási irodáinak megszervezésére és ügyrendjének menetére vonatkozó javaslatokat dolgoztak fel. A tervezet, melyet Berivóy János dr. ismertett, hangsúlyozza, hogy minden vármegyében, de lehetőség szerint minden járásban is megszervezendő a Magyar Népi Szövetség jogi és közigazgatási bizottsága, illetőleg irodája, mely a megye, illetve járás területén élő magyarság jogi és közigazgatási kérdéseit hivatott feldolgozni, orvosolni, illetőleg a MNSz országos központja vagy bukkaresti központi irodájához eljuttatás céljából fejtegetni. Kimondotta a kongresszus, hogy ezeknek a jogi és közigazgatási irodáknak a vezetői csak szakképzett jogászok és közigazgatási vezetők lehetnek s munkájuk nagyrészt a felekkel való viszonylatban ingyenesen végzik. A MNSz a kötelekben dolgozó jogászokat lehetőség szerint függetleníti. A jogi és közigazgatási országos kongresszus ezzel kapcsolatban leszögezte, hogy a legszigorúbban megkövetelendő azokat a jogászokat, akik a magyar nép érdekében érdegzendő munkájukat elhanyagolják, illetve ilyen munkát nem is vállalnak.

A harmadik kérdéscsoport a Romániában élő magyarság még mindig fennálló sérelmei orvoslására vonatkozó javaslatokat foglalta össze. A sérelmekre vonatkozó javaslatot, amint azt a csütörtöki délelőtti elhangzott általános jelentés megkívánta, a földreform körül, a 645-ös úgynevezett visszaperlési törvény körül, a CASBI, illetőleg az állampolgársági kérdés körül panaszkokra és sérelmekre vonatkozik. E kérdéscsoportba tartozó javaslatokat ismertető Takács Lajos dr., a MNSz bukkaresti központi jogi irodájának vezetője hangsúlyozta, hogy pontosan ezeknek a sérelmeknek az orvoslására a legutóbbi bukkaresti tárgyalások alkalmával már megtették a szükséges lépéseket. A kérdések egyrésze már megnyugtató elintézés alatt áll, amint azt ma reggel a bukkaresti iroda telefonon közölte.

Az elhangzott bizottsági javaslatokhoz Martonossy György dr., Bernáth Ernő, Jakab János, Huszár Ödön dr., Nagy Zoltán dr., Szabó István, Juhász István dr., Beregszászy Gábor dr., Kocsis János dr. és András Aladár dr. szóltak hozzá, részben kiegészítő javaslatokat terjesztve elő.

A hozzászólások után Demeter János dr., az értekezlet elnöke mondott rövid záróbeszédet hangsúlyozva, hogy a MNSz jogi és közigazgatási szakosztályának első országos értekezlete komoly vizsgálója volt a kollektív munkának. Ez a vizsga jól sikerült és bizonyosságra volt annak, hogy több szem valóban többet lát.

Nagy esemény azonban ez az értekezlet — mondotta beszéde során Demeter János — a MNSz életében is. Alkalmom volt arra, hogy még jobban, még behatódobban megvizsgáljuk a Romániában élő magyarság problémáit s egyúttal alkalmam adott arra is, hogy a politikai vezetők és a szakemberek közösen gondolkozzanak a kérdések megoldására vonatkozó lépések felett. Minden reményünk megvan arra, hogy ez csak a kezdeti lépés volt. De nagy jelentősége van ennek az értekezletnek — folytatta — azért is, mert jogászaink eddigi merevsége itt feloldódott. A csaknem háromnapos értekezleten meggyőződhetek arról, hogy minden ellenkező híresztelésekkel szemben a MNSz igenis örömmel fogad minden értelmiségi szakembert, aki becsületos szárdékkal dolgozni kíván a MNSz keretében.

Demeter János után Kurkó Gyárfás országos elnök emelkedett szószra, hogy megköszönve a közel 150 főnyi értekezlet részvételét és munkáját, bezárja az országos jogi és közigazgatási értekezletet.

Igérhetem szervezetünk nevében — mondotta többek között Kurkó Gyárfás —, hogy ugyanolyan odaadással és lelkiismerettel fogunk dolgozni és harcolni az itt megfogalmazott kívánások és népünk érdekeit szolgáló javaslatok gyakorlatba vitejéért mint amilyen odaadással és lelkiismerettel dolgoztak ezen a három nap alatt szakembereink.

Hangsúlyozni kívánom — mondotta a továbbiakban Kurkó Gyárfás —, hogy a romániai magyar nemzetiség állapota és helyzetének megoldása nem tisztán magyar ügy. Tekintettel arra, hogy az itt élő magyarság nemcsak az ország legnagyobb számu és legszervezettebb nemzetisége, hanem ebből a szempontból Középeurópai viszonylatban is első helyen áll, a mi sorsunk, a mi kérdéseink megoldása, a mi munkánk kihatással van az itt élő más nemzetiségekre is. Ezért a Duna-medence nemzetiségi kérdéseinek megoldására is. Ezenkívül olyan hatalmas szomszédosságban élünk, amelynek országaiban a világom eddig a legfokéletebb módon oldották meg a nemzetiségi kérdést. Ez az ök példájának követésére az általunk megvalósított demokrácia kiharcolására sarkal és ösztönöz bennünket.

Kurkó Gyárfás szavait szünnel nem akaró nagy taps foglalta.

Megköszönve értekezletünk szakembereink odaadó munkáját — fejezte be beszédét Kurkó Gyárfás —, kérem, hogy ezután is ugyanilyen odaadással dolgozzanak népünk érdekében, kiold a maga helyén s ha szükségünk van rá, így közösen is népi demokráciánk politikai szervezetünk keretében.

Országos pályázat a „Békeszózat” megzenésítésére

A Magyar Népi Szövetség országos központja két pályázatot hirdet Medgyes Lajos szabadságharcos dési költőpap 1860-ban írt „Békeszózat” című költeményének énekkari megzenésítésére. Mindkét pályamű a magyar népi vagy történelmi zene szellemében és a magyar ütem és hangsúlyos beszéd szabályai szerint alkotandó. A vers szövege a „Falvak Népe” 1946 április 7-iki számának közlésében a következő:

Békeszózat

Hazámnak és lakosai!
Feledjétek a pártviszályt,
Mj eddig vért és gyászt hozott
S elundorítá a hazát;
Meggzúntek mind a külön érdekek,
Egy csillag virraszt a népek felett.

A rendszer volt csak a hibás,
Mely osztályfalakat rakott.
A rendszer volt csak a hibás,
Nem pedig a népek magok;
Nemes képzé csupán a nemzetet,
Ha bármelyik fajtából eredett.

A magyar épügy szolgálta volt,
Ha címert nem mutathatott:
Mért gyűlölnétek hát egymást
Ti külön alkú népfajok?
Egy a hazá, melyben születétek,
Ezért verjen lév lánggal szívetek!

Nem együtt szenvedetek.
A népek val dúlásait?
Nem szántjátok fel egyaránt
Ösötök szétszórt esontjait?
Oh, e haza egy szentek temető,
Hol könnyezik mindenek öszejő.

Testvérlelzet! testvérkeret!
Magyar, szláv és román ejem!
Az átkos külön-szakadás
Örökre száműzött legyen!
Meggválásunk igéje abban áll,
Ha megszakad köztünk minden vjszály.

Vessétek el! vessétek el!
A bosszu vértet poharárt!
S a haza jövő üdvéért
Igyatok szentelt áldalmást,
Békére jut a kor jósszózata:
Elvész a nép, mely bosszút szítana!

Első pályatétel: A verset strófás dalformában egyszemű és vegyeskarra kell feldolgozni. Nehézségi oka és hangterjedelme kisebb falusi énekkarok teljesítőképességét tartsa szem előtt. A dallam egyszólamban is előadható legyen. Pályadíj 400.000 lej.

Második pályatétel: Végig kidolgozott dalformában tetszőszerinti versszakok zenésítendőek meg, bármilyen énekkarra. A mi magasabb művészi igényeket támaszthat az énekkarral szemben. A művészi feldolgozás érdekében az értekezlet nem zavaró kisebb szövegváltoztatás is eszközölhető. Pályadíj 600.000 lej.

A pályázati műveket 1946 június 20-ig a Magyar Népi Szövetség kolozsvári központjába (Kolozsvár, Mária királyné-utca 16) az Országos Közművelődési Bizottságnak kell beküldeni. A pályázat titkos. A műre jelző irandó s a pályázó a jelzővel ellátott zárt borítékban közli nevét és pontos címét.

A pályázatok elbírálására a Magyar Népi Szövetség szakértőkkel álló bírálóbizottságot alakít és fenntartja magának azt a jogot, hogy kellő mértékben megütő pályázatok hiányában a pályadíjakat újabb pályázat kiírására fordítsa.

A MAGYAR NÉPI SZÖVESEG ORSZÁGOS ELNÖKSÉGE

Értesítjük tisztelt vevőinket,

hogy

KOKSZ

ismét kapható 50 kg-on felüli tételekben.

„GAZIND” Szövetkezeti Dézema-utca 34 sz.

Telefonszám 276.

Szappanyos Gabriella levele az étellek karrierjéről

Nagy gondot, sok fejlődést jelent ma, napság, amíg egy szegény háziasszony összeállítja a napi étlapot. Nem, mintha olyan sokfélélt alkarna készíteni, de az egy tál étel is éppen elég gondot ad.

— Isteneim, mit főztek, mit főztek, hogy jó is legyen, laklató is legyen és sokba se kerüljön — hangzik nap mint nap a háziasszonyok szájáról.

A régiek nem csináltak ebből olyan törést. Meg volt a rendes séma, amitől e tértől valósággal szentségtörés lett volna.

Hétfő volt a „fusulyka” napja, kedd a krumplié, szerdán borsót főztek, csütörtökön káposztát, pénteken ismét paszuly került az asztalra, a szombati nap a lence jegyében zajlott, míg vasárnapra királyi töl. töltkápósztát készítették. Ezt pontosan betartották, mint legfőbb házitörvényt.

De a főzelék csak kórités volt, nagy adag pccsenye, zsíros feltét került mellé terítékre. Szentséges ég, mennyi hús, mennyi zsír, mennyi tejföl, fűszer fogyott el egy-egy háztartásban! A mi, kényszerdiéta-hoz szokott gyomrunk már ki sem bírta. Nem csoda, hogy negyven éves korukra már mindnyájan kószvényesek voltak. Bufták Pöstyént és Lukácsfürdőt.

A mai nehéz világban legyen meg az a vigaszunk, hogyha nehezen is élünk, ha néha éhesen is fekszünk le, de életmódunk százszor egészségesebb.

Az étellek is csinálhatnak karriert. Lám, a híres székelygulyás, a túróscsusza befütt. Most egy másik kitünő magyar különlegességről, a dobostortáról akarok megemlékezni.

Newyork milliomos megvedének egyik pazar villájában nagy készülődésben voltak, estélyre készülődtek. Terítékre került minden, ami drága és jó. A szakácsnő éppen egy gazdag puddingt akar kiborítani, amikor látja, hogy a tészta bizony főtelen maradt, összeesett, nem sikerült. Erre lecsapta kötényét, és elrohant.

Mit tesz ilyenkor egy valódi milliomosnő...?

Sírógörcsöt kap, azután elajul. Pontosan ez történt itt is. Erre aztán persze, mindenki elvesztette a fejét.

Lakott azonban lent az alagsorban egy magyar asszony, aki, mint szobalány ke-reste meg a mindennapit. Talpraesett volt és dolgoz. Azonnal munkához látott. Tojásokat tört, kavart, habot vert, tért-fordult és egy óra leforgása alatt előállította a legremekebb, leggyönyörűbb dobostortát.

A vacsorán a dobostortának hatalmas sikere lett. Sokkal jobban ízlett, mint az unalomig ismert puddingok. A magyar asszonyt fölkarolták, boldog volt az a milliomos ház, ahol ő elkészítette a magyar specialitást. Később önállósította magát, kis cukrászdát nyitott, ahol kizárólag dobostortát csinált. Ma dobostorta-gyára van, s egész Amerika területére szállítja a csokoládés, glazuros szelvéteket.

Néha két dolgos kéz, kis ügyesség, életrevalóság többet ér, minden egyetemi végzettségnél, doktori diplománál.

Igazolóványképek

24 óra alatt

Polyfoto-műt

Szabadság-tér 13 szám.

Megnyílt a

Gigi-bodega

Gyümölcs, zöldség és élelmiszer üzlet.

Szentegyház-utca 3 szám.

Szíves pártfogást kér a tulajdonos.

Duralumínium műlábakat gumilábfejjel és mindenféle ortopédiai cikkek készítését különösen és pontosan vállalja Szász és Keller Szentegyház-u. 4 sz. (udvarban).

Fakturák, bonierok, cassabliokkolt legolcsóbban

Polonyi-nyomdáiban

Minorita-utca 3.

Keresek ujonnan megalakult líkőrgyáramhoz, bor és hüümölcs-pálinka nagybani kereskedéséhez, a szakmában nagyobb gyakorlattal bíró agilis 25-30 év közötti nős vagy nőilen egyént.

Jutalék és magas fizetés mellett. Könyveléshez érték előnyben részesülnek. Ajánlatokat vagy személyes megjelenőket fogad Benjamin Ferenc cégalajdonos Ocná-Muresului, Reg. Ferdinand-utca 10

Általános és nemzetközi Szállítási Vállalat Szabadság-tér 27. Telefon 617.

A megvalósult mesevilág városa, ahol tökéletesítették az állatvilágot

Nova Aszkánia. — Steppék végtelenségében, amerre a szem ellát... S a pusztaság közepette — csodálatos sziget bontakozik ki. Az artézi kutak tiszta vize csapogva csörgödez. Megszámálhatatlan tóvan és tavacszkában sárgacseresznye hattyúk és ludak úszkálnak, amelyek óshazája valahol a Magellan út vagy a Nilus táján lehetett.

És vajjon hol van mindez? Ausztráliában, Amerikában, vagy netán Ázsiában?

Korántsem, — hanem egyszerűen *Ukránia déli részén. Alig harmincöt kilométernyire a perekopi földnyelvtől, huszonöt kilométernyire Szivastól, a déli steppék legszárazabb, legreménytelenebbnek látszó részén* teremtették meg *Csaplót*, vagy más néven *Aszkánia Novát*, az új „Nemzeti Parkot”, tündérmesékbe beillő csodálatos állatvilágával.

Orosz tudósok — az állatfajok és növények keresztezését és akklimatizálódását tanulmányozó intézet tagjai — teremtették meg 40.000 hektárnyi soha még fel nem használt területen az emberi akarat új bizonyítékát. Hogyan befolyásolják az új faültetvények a helyi időjárási helyzetet, hogyan lehet olyan őszi búzát és gyapotot kitenyészteni, amely bármilyen szárazságot kibír: ezeket és hasonló kérdéseket egész sorát tanulmányozták hosszú időn át a tudósok.

Uj állatfajok keletkeztek

A hatalmas területet felölelő kísérleti munkálatok között feltétlenül a legérdekesebb az a tevékenység, amelyet *Ivánov*, a Szovjetunió Mezőgazdasági Tudományos Akadémiájának rendes tagja fejt ki. *Ivánovnak sikerült olyan állatfajokat kitenyészteni, amelyek eddig teljesen ismeretlenek voltak.* Ugyanakkor *Miscurin*, az Akadémia egy másik tagja teljesen megváltoztatta a növényzetet. *Uj-Aszkánia* tudós kolóniája komoly, nagy feladatot oldott meg: A szó szoros értelmében *tökéletesítette az állatvilágot.* Nem feltűnési vágyból vagy pusztán azért tette, hogy kísérletezzék, hanem igen gyakorlati célok lebegtek a szovjet tudósok szemei előtt, mert a kísérletek eredményeként *rendkívül hasznos, a helyi viszonyokhoz alkalmazkodó, ellenállóképes és a legszerűsebb feltételekkel is beérő háziállattal gazdagították a szovjet népet.*

Az új, hasznos állatok egész sorát tenyésztették ki ily módon. *Különböző bölényfajták keresztezéséből* új, rendkívül érdekes és gazdaságilag is hasznos fajok keletkeztek, a pzevalszki lovak egy fajtájának és a zebrának kereszteződéséből pedig *erős, érdekessé színezésű, jöndulatú új négy lábú lények* megteremtéséhez vezetett. Mindez azonban még korántsem jelentette azt az eredményt, amelyet a szovjet tudósok el akartak érni. Tovább kutattak és kerestek és az eladdig elért eredmények csupán a kutatás helyes vonalát bizonyították számukra. Most már tovább haladhattak azon az úton, amely komoly, gazdaságilag is kiaknázható gyakorlati eredményekhez vezetett.

Ujfajta juhok

Az első sikert egy egészen *ujfajta juh kitenyésztesére* jelentette. Ezek az *ujfajta juhok 120 kilogrammi súlyt érnek el és évente 18,1 kilogramm finom, elsőrendű minőségű gyapjút szolgáltatnak*, míg egy közönséges juh átlagban 8—9 kilogramm gyapjút ad évente és ez a gyapju korántsem éri el az új juh fajta gyapjának minőségét.

Korakulbunda — így nevezik a háromnapos juhok bundáját. Ha azonban csak életének negyedik, vagy ötödik napján vágják le a kis juhok, akkor a bunda már nem számít elsőrangú minőségűnek. A korakul-juhok csak ritkán ellenek egy-nél többet. A korakulbundák iránti kereslet viszont igen magas. Ez a probléma

foglalkoztatta a szovjet tudósokat, akik kiválasztottak egy olyan, másik juh fajtát, amelynek gyapja durvább, de amelyik többet ellik. Hosszas kísérletezés után *sikerült olyan új korakuljuhokat tenyészteni, amelyek már nem egyet, hanem többet ellenek.*

Az *ujaszkániai tudósoknak* pusztán a juh tenyésztés terén sikerült *hús különböző kombinációt kitenyészteni* és az *aszskániai keresztezések* rövidesen messze földön ismertté váltak. Most már nemcsak *Ukránia különböző vidékein*, de a *szibériai és kaukázusi kolhozokban is* nagyszámmal találunk *ujaszkániai kereszteződéseket.*

A merész kísérletek azonban nem álltak meg a juhoknál, ugyanilyen sikerrel folytatódtak *szarvasmarhák és sertésekkel.* Így például sikerült kitenyészteni a fehér steppei disznót, amely igen hasznos, ellenállóképes és rendkívül gyorsan fejlődik. *Uj-Aszkánia tudósai* nem dolgoztak hiába.

A háború azonban itt is pusztított...

A háború megzavarta ugyan az intézet normális tevékenységét, de *a munka egyetlen percére sem szakadt meg.* A kereszteződési állatok nagyobb csapattal idejében el lehetett szállítani biztosabb keletre fekvő vidékekre, ahol *Greben* tanárnak a háború éveiben sikerült *egy egészen új disznófajtát kitenyészteni.*

Három esztendői távollét után ismét visszatérhetett az Intézet a honi steppekre. A kép, amely a tudósok elé tárult, sivár és kietlen volt: *a náci mindent felégett, mindent elpusztítottak.* A világ minden növényfajtáját magában foglaló híres növénygyűjtemény ugyancsak elpusztult és az *Uj-Aszkánia*ban hagyott százhusz állatból *már csak huszonégy élt.* Az állatok egy részét Németországba szállították a náci, a többit leölték, vagy egyszerűen elpusztították. *A náci*

barbárok harci kocsiját végigszántották a nemzeti park gyönyörű területét és a németek géppisztollyal vadásztak az új bölényfajtákra, antilopokra és a zebrákra. Az artézi kutak, villamos erőműtelepek, laboratóriumok és a parányi, de annál csodálatosabb „Tudomány Városkája” helyét gránátölcsérek, félig elszenesedett gerendák és felpuffadt, rothadó állati hullák foglalták el.

... az intézet ismét feltámadt a romokból

Egy év telt el. Az egykori épületek *üszkös romjainak helyén harmincyolc új épület* keletkezett és egy év múltán már az új villamos erőmű is üzemben volt. A kutatóintézetnek ma már ismét 3300 juhból, 400 sertésből, 430 tehénből és 40 más különböző vadon élő állatfajtából álló állománya van.

— Sok minden még nincs nálunk rendben — mondotta nekünk *Lisszgorov* tanár, az intézet igazgatója, — *fő munkánkat, az új, hasznos háziállatok kitenyésztesét azonban a háború alatt sem hagytuk abba.* A mai napig már 130 aszkániai anyajuhot, 50 korakuljuhok, 10 tenyészibikát és 30 vadkant tudunk a kollektív gazdaságok rendelkezésére bocsátani. Ez azonban csak a kezdet kezdete.

A három — pusztán véletlenségből életbenmaradt — strucc egyike méltóság teljesen lépked el előttünk. Hirtelen megáll, villámgyorsan bekebelez egy kis adag krumplit, majd egy szép vörös tegladarab felé fordul figyelme. Körülnéz és ezt is gyorsan lenyeli. S aztán, mint aki dolgát jól végezte, szárnyaival csapkodva szalad, rohan fészke felé, dühösen elkergeti párját és nem kevésbé méltóság teljesen leül annak helyére.

A steppe fűvéből pacsirták szállnak az ég felé és a bombakráterek aljáról a steppe füvei és virágai nyújtóznak a világosság irányában. Az élet győzedelmeskedett...
L. TRESZKOV

Károlyi Mihály üzenete:

Ne legyenek illúzióink: ha a magyarság nem ébred rá arra, hogy a szent-istváni gondolat nem a nagyságot jelképezi, hanem az adott társadalmi és történelmi tényekkel való szembefelvezkedést, akkor úgy fog járni, mint azok az őskori állatok, amelyek túlméretezettségükkel, — minden látszólagos nagyságuk ellenére — nem tudtak beilleszkedni a környezetbe és menhelytelenségük elpusztultak.

A kis Magyarország csak akkor lesz erős, ha a környező államokkal meg tud békélni és felismeri a kölcsönös segítség elvénél korszerű szükségességét.

Tudom, ez nemcsak rajtunk múlik és számolnunk kell a lépten-nyomon felmerülő nehézségekkel. Azt is tudom, hogy a sovénizta nacionalizmus mindenütt nagy lelki pusztítást végzett. Eppen ezért reálisnak kell jennünk és elsősorban azoknak kell keresnünk az együttműködést, akikről bizalmat kapunk. Ott keresem a barátságot, ahol ez megnyilatkozik.

Örömmel látom hogy Groza román miniszterelnök az *Eke's Front* nagyváradi tagozatának nagygyűlésén ismét hitet tett a román—magyar együttműködés mellett és elismerően nyilatkozott az erdélyi magyarságról.

Ugy látom, hogy Magyarországnak első sorban Románia és Jugoszlávia felé kell közelednie.

A jugoszláv, román, magyar együttműködésbe Bulgária is bekapcsolódhatik.

A szomszédállamokkal a gazdasági együttműködés kiépítése nem könnyű feladat, de ennélkül az együttműködés nélküli egyik ország sem tudja megoldani a súlyos gazdasági problémákat.

De a közép-európai és délkelet-európai kis népek együttműködése csak abban az esetben biztosítható, ha ezt az együttműködést szoros összhangba hozzák a Szovjetunióval való kapcsolataik elmélyítésével. A kis népek kapcsolatai egymással és a Szovjetunióval csak úgy szinkronizálhatók, ha az új kelet-európai rendszerek megszilárdulnak és vajamennyi kis nép megszabadul a múlt sovénizta kísérleteitől.

Üzenet érkezett Biharkeresztesről

Üzenet érkezett Biharkeresztesről. A Magyar Népi Szövetség biharmegyei vezetősége üzeni, hogy a biharkeresztesi határállomáson 105 székely férfi, asszony és gyermek vesztegelt néhány hétig. Csikből érkeztek és Magyarországra akartak áttelepedni. S mivel a magyar kormány csak igen nehezen, hosszas könyörgés után volt hajlandó a beutazási engedélyt megadni, az állampolgárságukról lemondott s minden vagyonukat elköltözteték a székelyek csupán vasúti fekbérért 37 millió párszáz ezer lejt kellett fizessenek.

Háromheti veszteglés után

válahogy megis átvergődtek a határon. Koldusszegényen lerongyolódva és kitéhezve érkeztek Magyarországra.

Azt is üzeni biharmegyei szervezetünk vezetősége, hogy azóta újabb kívándorló csoport is érkezett Biharkeresztesre. Ezek még máig sem jutottak át a határon, hiszen amint azt már mi is közöltük, az áttelepítéshez szabályszerű román utlevél, beutazási engedély s ezenkívül a bukar resti és budapesti Szövetséges Ellenőrző Bizottság jóváhagyása is szükséges. Ezt pedig csak kivételes esetekben adják meg. A biharkeresztesi állomáson várakozó székelyeknek sem az egyik, sem a másik nincs meg.

Eddig tart a megdöbbentő üzenet. De ez éppen elég ahhoz, hogy mindannyiunkot meggondolkoztasson.

Lám, amitől féltünk, amire óva intettük az itt élő magyarságot, bekövetkezett. Akadtak s akadnak erdélyi magyar családok, akik ősi földjükről megfútnak, küzdő életért harcoló népként cserben hagyják.

Bevalljuk, sok mindenre el voltunk készülve, arról is tudtunk, hogy felelőtlen gyáva gazemberek, reakciós bitangok sütoztak, agitáltak népek fiai között s árulásra, megfutamodásra szólították fel, csak hogy az itt élő népek közötti viszonyt tovább élézzék.

Mi történt itt? Hogy juthattunk el idáig?

Beszélgjenek maguk a lények

... Szírián hang érkezett Magyarországról a csiki havasok közé. Szász Gerő dr., csikszereda volt fasiszta polgármestere akit most itél el távollétében 20 évre, mint háborús bűnöst a kolozsvári Népbíróság, üzent a székelyeknek, hogy adják el mindeniüket, Romániában ugys kipusztítanak

minden magyart és sürgősen telepedjenek át Magyarországra. Ott majd földet, házat és igavonó állatot adnak nekik. Szász Gerő ur, a 22 éves kisebbségi időkben megtagadta magyarságát, majd hirtelen fordulattal, amire az ilyen urak oly könnyen kaphatók, a négyéves magyar fasiszta uralom alatt előbb mint a katonai köz-igazgató ember a románokat üldözte ki, később a zsidókat gettózattatja, hogy végül 1944 augusztusában Csikszereda és környéke minden emberét, férfiasztól, asszonyostól, gyermekestől elhajtsa a németekkel.

Szász Gerő ur most újabb akcióra fogott s nehogy egyedül maradjon, erdélyi reakciósainak is segítségére siettek. Levitélt földesurak, közismert imrédisták fufták: „Ha nem csatolják vissza Erdélyt Magyarországhoz, mindnyájan elhagyjuk ezt a földet, úgy sem lesz itt soha demokrácia” — mondták. S miközben a legbecsesebb módon árulásra szólították fel a népet, azokat kiáltották ki árulóknak, akik szakadatlan azon dolgoznak egyetértésben a román demokráciákkal, hogy a két nép végre megbéküljön s az ősi föld boldog otthon lehessen számukra.

Hogy ki az áruló

hogy ki a nép, a magyarság ellensége, most kegyetlenül beigazolódott. Azok, akik a sir szélére állították már egyszer ezt a népet, a Szász Gerők, akik fölött éppen most itélkezett a kolozsvári Népbíróság, még egyszer meg akarták ismételtetni azt, amit 1944 ővi őszén a csiki székelyekkel elkövettek.

Népünknek küldenek tiltos üzeneteket a magyar demokratikus kormány szándéka ellenére, hogy ezzel is segítségére legyenek a vasgárdista gyilkosoknak, akik 1944 ővi őszén Szászgerő és Csikszereda domokoson, napjainkban pedig éppen Kolozsvárt és vidékén gyilkolják a magyarokat.

Nem siraljuk azokat, akik elmentek. De mi továbbra is összeszorított fogakkal megvívjuk a lábunkat ezen az ősi földön és a román demokráciával karöltve új, még elcsúsztatott harcra indulunk a közös ellenség ellen. Erre int bennünket a biharkeresztesi üzenet. A beszéletes népünk jövőképét aggodó, komolyan gondoló magyarok és románok egyaránt melletlenek lesznek ebben a harcban.

DAVID GYULA

Horváth István:

ÁLLJ MEG ITT, AHOL APÁID

Vándor, kit a sorsod kísért, — lebbent fekete szárnyakat, —
Kinek szíven kétség örül, sodor a bú, mist áradat:
Lábad előtt maraszt a por, könnyedtől setét utánad...
Hiába futsz, vállaidon holtig lovagol a bánat.
Sorsod terhe nem lesz könnyebb, ősök szellemei üznek.
Lelked tüzzel írott lapján, anyáid sírva betűznek.
Hegyek, fenyvesek zúgása, megkiált bús éjszakákon.
Maros, Küküllő és Szamos ezüst szalagja köt, átfon.
Állj meg itt apáid földjén, lábad vedd neki a rögzet,
Itt harsolj meg kemény kézzel, ha házadra üszköt vetnek.
Hangod felajzák a hegyek, döngve kel a sírok alja.
Hogy e földön jog is illet, gyermeked és ősöd vallja.
Igazságod csak itt lehet, segítsd kikelni a ködből.
Szélbe vetett porszem lesz, ha elfútsz ősi öröködből.
Állj meg itt, ahol apáid! Szikla légy s ne mállo porszem!
Az ütésre szikrázz vissza, úgy nem tör meg száz balsors sem.

Eladó jóm: netelű eszt: rga-
paddal modernül felszerelt
műszerészműhely.
Csak komoly 16. ével tárgyalok
BALLA Radák-utca 4.

Cipőgyári varrógép,
alkatrészek, kerékpárok
nagy választékban
„BALLA MECHANICA”
Radák-utca 4 szám.

HIREK

VILÁGSSÁG

A Romániai Magyar Népi Szövetség központi naplaja

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Erassai-utca 7. Főbeeszelő 25%.

KOLOZSVÁRI SZOLGÁLTATÁS GYÓGY-SZERTÁRAK Junius 2-től Junius 7-ig bezárólag szolgáltatás: dr. Hiltz, Orangyul, Remény, Diana, Aesculap. Egész éjjel szolgáltatás Junius 2-től Junius 4-ig bezárólag: dr. Hiltz és Emény gyógyszerárak.

GYASZTISZTELEK A KOLOZSVÁRI BOMBATÁMADÁS ÁLDOZATAINAK EMLÉKÉRE. Az 1944. évi Junius 2-iki kolozsvári bombatámadás áldozatainak emlékére Junius 3-án, hétfőn délelőtt 10 órakor a főtéri Szent Mihály-templomban gyászistenmisztet tartanak.

FEKETE LISTA. A kolozsvári törvényesek mint uszorabíróság szabotázsért és árdrágításért Capusan Vasile kolozsvári lakost egyhónapi fogházra és 100 ezer lej pénzbüntetésre, Teodor Florea Gyula községi lakost 100 ezer lej, Penes Nicolae, a prahovamegyei Brebu községi lakost 100 ezer lej, Kozák István kolozsvári kereskedőt 400 ezer lej, Cadariu Nicolae kolozsvári lakost 300 ezer lej, Szegedi Ilona, Fettesi Imre és Gál Béla kolozsvári lakosok 50-50 ezer lej, Barbu Petrun bukaresti lakost 500 ezer lej, Vichei Zoltán kolozsvári lakost 300 ezer lej, Nagy Ferenc kolozsvári lakost pedig háromhónapi fogházra és 100 ezer lej pénzbüntetésre ítélte.

MILYEN LEVELEK KÜLDHETŐK NEMETORSZÁGBA? A bukaresti posta vezérigazgatósága hivatalosan közli, hogy Németországba csak rendes postal levelek, lapok és 20 gramig rendes levelek küldhetők, amelyeknek tartalma azonban csak családi vonatkozású lehet és nem érthető kereskedelemi ügyleteket. Képesleveleket a Németországba nem küldhetők. A címzésnél a feladó neve és lakóhelye, valamint a címzett pontos neve, a város vagy a község, utca és a házászám és a tartomány jeltelhető fel. A címzésnél „Allmagne“ francia szöveggel jelezendő, hogy a postal levelezőlap vagy levél Németországba rendeltetésű.

VENDEGLÁTÓIPARI MUNKASOK A NÉPVÉDELEMÉRT. A Vendéglátóipari Munkások Szakszervezetének legutóbbi ülésén Giurgiu elnök és dr. Milea indítványára határozatot hoztak, hogy hathatós támogatásban fogják részesíteni a Népvédelem ezotájis intézményeit. Egyhangúlag elhatározták, hogy a Népvédelem részéről kibocsátott ebédjegyeket fogják elhelyezni, amelyek a kolozsvári 8 napközti otthonban éjjellel, ruhával, orvosi segíjével és gondos neveléssel ellátott több mint 700 gyermek fenntartását szolgálják. Ez a nemes elhatározás annál dícséretesebb, mert olyan emberek részéről jön, akik maguk is keményen küzdenek a mindennapi élet nehézségeivel.

MÉHESZETI HIREK. Az Erdélyrészi Méhész Egyesület második ingyenes méhészeti tanfolyama ma, vasárnap délután 6 órakor nyílik meg az egyesület házsongárdi méhészeti telepén. Tanfolyamok fél 6 órakor a Majális-utca 22. szám alatt az egyesület titkári hivatalában. A tanfolyamra ugyanott lehet jelentkezni. A tanfolyam díjtalan, csak a betársért kell 5000 lej fizetni. Ugyanaznap és ugyanott délelőtt 10 órakor az egyesület igazgatóválasztmányja is ülést tart, amelyre ezután is meghívja tagjait az egyesület.

(*) AZ EGÉSZSÉGÜGYI EKONÓMAT kéri orvostagjait, hogy a vázsonelozás ügyében jelenjenek meg Junius 3-án reggel 10 órakor irodájában (Március 6-utca 4).

A MAGANVIZSGÁK A KOLOZSVÁRI RÓMAI KATOLIKUS FÖGIMNAZIUMBAN Junius 4-én, kedden reggel 8 órakor kezdődnek.

A GRAFIKAI MUNKASOK ELLÁTÓ-SZERVE felkéri tagjait, hogy egy 1 literes és egy 1/2 literes monopóliveget legkésőbb kedd délig 20.000 (huszezer) lejfelj együtt az ekonomához juttassák el. Aki elmulasztja, az nem részesül a kiosztásban.

A székhelyföldi könyvnapokkal országos magyar könyvhónap nyílik meg

KOLOZSVAR. — A MNSz központjában működő Országos Közművelődési Bizottság kezdeményezésére szombaton délelőtt Balogh Edgár elnökletével ankét zajlott le az erdélyi magyar könyvnapok idei megrendezése érdekében. A résztvevők eldöntötték, hogy a MNSz országos nagygyűlése alkalmával Junius végén Székelyudvarhelyen magyar-nyu székhelyföldi magyar könyvnapot rendeznek, amelyre az összes erdélyi magyar könyvtáradokat meghívják.

A gyűlés résztvevői elhatározták, hogy a székhelyföldi magyar könyvnapok alkalmából Junius havában az egész ország területén 20 százhelyes egységes kedvezménytel árusítják kiadványukat. A főbb közös könyvhónapi könyvjegyzéket adnak ki. A székhelyföldi könyvnapok és az erdélyi magyar könyvhónap megszervezésére a gyűlés háromtagú bizottságot jelölt ki Jékely Zoltán író, Nagy István író és Tóth Soma dr. könyvtáradóváltójait igazgató személyében.

Itt írjuk meg, hogy az idei könyvnapokra, illetve könyvhónapra az újraszervezett Józsa Béla Athenaeum nem kevesebb, mint 6 kiadványt készül fel.

Magyar ifjusági találkozó Bánffyhunyadon

KOLOZSVAR. — Kolozs megye magyar ifjusága seregszemlét tart pünkösdkor munkája és feladatai felett. Kalotaszeg fővárosába, Bánffyhunyadra gyűlnek össze a megye ifjai és leányai a Magyar Népi Szövetség nagygyűlésére a keftős ünnepen. A MNSz valamennyi fajusi és kolozsvári ifjusági szervezetén kívül képviselteti magát a nagygyűlésen a Bolyai Tudományegyetem, a MórícZ Zsigmond Kollégium, Kolozsvár és Kelecs megye minden magyar középiskolája. De minden bizonytal szép számmal ott lesznek a gyárakban dolgozó munkásifjak is. A bánffyhunyadi nagygyűlés tehát ifjuság vonalon meghozza a fajvak s a város, a paraszti, munkás és tanuló-ifjuság régen várt találkozását.

A nagygyűlés résztvevői megbeszélik a közeljövőben megrendezendő országos ifjusági konferencia legfontosabb kérdéseit, megvitájták a szervezeti élet megerősítésére vonatkozó javaslatokat s a központi kiküldöttek ismertették a MNSz ifjusági tagozatának gazdasági és pénzügyi helyzetét. Bánffyhunyadon kerül sor az új kolozsmegyei vezetőség megválasztására is.

A nagygyűlést táborúZ, labdarugómnérközés, tréfás versenyek, ifjusági könyvnap és ismeretterjesztő előadások tarkítják. Ezek részletes műsoráról lapunk következő számaiban számolunk be.

Országos jelentőségű ifjusági problémákról lévén szó, érthető, hogy nemcsak Kolozs megye, de az egész ország ifjaisága nagy érdeklődéssel tekint Bánffyhunyad felé.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET

Fontos határozatok

a romániai magyar színházak értekezletén

KOLOZSVAR. — Az erdélyi magyar színházi értekezlet szerdán délután a délelőtti megalakult három bizottság határozati javaslatait tárgyalta. Mindenekelőtt leszögezték, hogy a Romániában működő valamennyi magyarnyelvű színházról a MNSz hatásköre, védelme és ellenőrzése alá helyezi magát, természetesen az állam demokratikus alapokon nyugvó felügyeleti jogának tiszteletben tartásával. A felügyeleti jogot a MNSz által javasolt szemlélyel az élén, a kormány létesítette Magyar Művészeti Felügyelőség gyakorolja, az a szerv, mely egyszersmind a MNSz központja és a felsőbb művészeti-ügyi hatóságok közt fenntartja az érintkezést, képviseli a magyar színjátszás kívánságait a minisztérium felé és érvényesíti a minisztérium demokratikus utasításait és követelményeit a színházakkal szemben.

Elhatározták, hogy ezentúl magyar színházról szervezésére vonatkozó engedélyt a minisztérium csak a művészeti felügyelőség előterjesztése alapján adjon ki. Az egyes magyar színházak játsszasi körzetét és állomáshelyét is a művészeti felügyelőség javaslata alapján jelölik ki. Ugyancsak a művészeti felügyelőség kapott meghatalmazást a magyar

műkedvelő színjátszás országos ellenőrzésére.

Az értekezlet végül megbizta a művészeti felügyelőséget, hogy átanulmányozás és szükséges észrevételek megtétele céljából kérje ki a minisztériumtól a készülő új színházi törvénytervezetet.

Egyik legfontosabb kérése az értekezletnek, hogy mindazokból a juttatásokból, melyekkel a művészetiügyi minisztérium rendelkezik, a magyar színházak és művészeti intézmények a lakosság számarányának megfelelő mértékben részesedjenek.

A csütörtök délelőtti ülésen résztvevő Kuvák Gyárfás, a MNSz országos elnöke is; üdvözölte az értekezlet résztvevőit és tájékoztatta magát a hozott határozatokról, majd biztosította az értekezletet, hogy a magyar színjátszás elsörendű ügye a romániai magyarságnak s a MNSz teljes súlyával igyekszik majd a demokratikus kormányzatnál érvényt szerezni a magyar színjátszás jogos kívánságainak.

Az ülés ezután az elnök Szentimrei Jenő szavaival ért véget.

Az értekezlet táviratban üdvözölte Ralea Mihai művészetiügyi minisztert és Cocea Nicolae-t, a színházak vezérigazgatóját.

Új tagokat hívott meg a PEN Klub

KOLOZSVAR. — A romániai Pen Klub magyar alosztálya 1946 május 28-án gyűlést tartott, amelyen elhatározta működésének az újrazedését. A gyűlésen jelen volt Radu Cioculescu, a romániai Pen Klub főtitkára, aki tolmácsolta Eftimiu Victor beszédét és ismertette a romániai Pen Klub újraszervezésének körülményeit. A jelenlévő tagok, Bánffy Sándor, Bartalis János, Facsá Sándor, Kós Károly, Malcsai Albert, Salamon László, Szentimrei Jenő, Walter Gyula szömbavették az új tagokat, a törendő halottakat és az elávozottakat, akik között a fasiszta magatartásáról ismert Nytró József is szerepel.

A romániai Pen Klub magyar alosztályának összehívott gyűlése ezután új tagokat hívott meg. A behívottak között szerepel: Balogh Edgár, Guál Gábor és Nagy István, akiket a háboru előtti időkben a klub tagjai közül jellemeztek, továbbá: Aszódi János, Asztalos István, Bánfal László, Benedek Marcell, Déznaj Viktor, Hegyi Endre, Horváth István, Jancsó Elemér, Jánosházy György, Jékely Zoltán, Jordáky Lajos, Kiss Jenő, Kovács György, László Gyula, Letay Lajos, Marton Lili, Méliusz József, Szabódi László, Tavasz Sándor, Varró Dezső, Vita Zsigmond, Zolnai Béla.

A gyűlés legfőbbbizottságot küldött ki az új választmány kijelölésére. A romániai Pen Klub magyar tagozatának kolozsvári tagjai elhatározták, hogy Junius 1-én, szombaton délután 5 órára megüldetik a közgyűlést. A Pen Klub romániai magyar szervezete ezután hívja meg az országban élő tagjait, jelenjenek meg a közgyűlésen. Határozatképtelenség esetén Junius 8-án ismétlik meg a közgyűlést.

Ma este Kovács György bucsufellépése. A színház illyusztrjs vendége, Kovács György, akit a „Hazajáró lélek“ tegnapi előadásán páralan ünneplésben részesített a közönség, ma este ugyancsak a darabban bucsufellépését tartja.

HAAZAJÓTT SZERVATIUS JENŐ. Az erdélyi magyar művészi körök legnagyobb öröme amerikai hadifogságból hazatért szobrászművész. Nevét nemcsak magyar, hanem román művészi körökben is nagyrabecsülik s nemcsak itthon, hanem Magyarországon is hírnevet szerzett az erdélyi magyar művészetnek. Szervátius Jenő hazatérése nagy nyeresége kultúránkna s különösen a Székelyföldön kelet méltó emlékdötést, ahol a szobrászművészet évek előadatos munkájával segítette elő a székhely fafaragószton művészi formákban való magasabb megnyilatkozását.

Színházi és mozi-műsor

KOLOZSVARI „SZENTGYÖRGYI ISTVAN“ ALLAMI MAGYAR SZINHÁZ: Vasárnap délután 4 órakor: Ember, aki látta a halált. Victor Eftimiu ragyogó vígjátéka igen jócska helyáradak. Sorozatszám 50. Este 7 órakor: Hazajáró lélek. Kovács György bucsufellépésével. Sorozatszám 51. Hétfőn este 7 órakor: Ember, aki látta a halált. Munkáselektadás jócska munkás helyáradak. Sorozatszám 52. Kedden este 7 órakor: Tosca. Operaelőadás A. Almasanu és Gh. Pavej közreműködésével. Bemutatóbérlet 17. Sorozatszám 53. Szerdán este 7 órakor: Mágnes Mista. Sorozatszám 54. Csütörtökön este 7 órakor: Tosca. Operaelőadás A. Almasanu és Gh. Pavej közreműködésével. Napibérlet 17. Sorozatszám 55.

KOLOZSVARI MOZIK MUSORA: Capito: A szent Jáng. Cero: Egy asszony élete és kávjáriája. Munkás: Pénz beszél. Royal: Haláljölgy. Sejet: Aranyláz. Uránia: Leányvári boszorkány. Vasárnap 11 órakor matiné.

Krateyl-cirkusz
este 8-kor

Kolozsfürdőre autóbusszon!

Rendes csukott autóbussz indul minden reggel 9 órakor a főposta hátamögötti autóbusszállomásról. — Kolozsról vissza indul délután 1 órakor. — Jegyelvétel.

Junius 1-től varieté-előadás a

»NEW-YORK-GRILL« KERTHELYISÉGÉBEN

Teljesen új világvárosi műsor.

Kezdete este pont 10 órakor.

Gigi Munteanu
világhírű román szám.

Jimmy et Miss Märy,
a bukaresti Gioconda színház attrakciója.

Maria Stoica,
Románia legjobb nemzeti táncosnöje.

Jimmy Lesenco, Mica Cazan és hatalmas kíséző műsor.

A kertben hideg, meleg ételek, jégbehütött bel- és külföldi italok.

Fátyol Lajos
jazz-zenekara.

Spinrad és Holländer.

Direktrice:
ANNY.

Mely fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett jó férj, édesapa, testvér, rokon, jó barát

Gaál Ferenc
vendégios

hirtelen elhunyt.

Temetése Junius 3-án délután 4 órakor lesz a Hidelvei református templomból (Horea-ut) nem pedig a kápolnából, ahogya azt az Erdélyben hirdettük.

A gyászoló család.

Három út, egy lehetőség

Az európai „új demokrácia”

Irta: K. Zilliacus

angol munkáspárti képviselő

Ez a rendkívül érdekes cikk a hajdó európai gondolatok kitűnő összefoglalása a „The New Statesman and Nation” című londoni lapban jelent meg. Eredeti címe „A szocializmus és Európa” volt.

Európa sorsa, mint minden másé, a vezető győztes hatalmak viszonyától függ. Három út között lehet választani. Az első az angol-amerikai szövetség, amelynek, Churchill szavaival élve, „nem ingatag, gyenge hatalmi egység”, hanem „megtámadhatatlan biztonság” kellene nyújtania. Churchill olyan hatalmi túlsúlyra gondolt, amely lehetővé tenné az angolul beszélő nemzeteknek, hogy akarataikat rákényszerítsék a világ többi részére, különösen a Szovjetunióra. De valóban módjukban állna ez? Az Egyesült Államok vezérének a háború befejezése óta arra a következtetésre jutott, hogy az Egyesült Államok még a világ minden többi részének, köztük a Brit Birodalomnak a segítségével sem tudna döntő csapást mérni a Szovjetunióra.

A második út a nyugati blokk politikája lenne. A háború alatt ez volt az az Eden-féle külpolitikai „irányvonal”, amely eltért az angol-amerikai szövetség churchill-i gondolatától. Azon a nagyon régi elgondoláson alapszik, amely az első világháború után a locarno-i szerződésben öltött alakot. A locarno-i szerződések csak modern alakot adták a hatalmi egyensúly hagyományos politikájának.

Amikor a locarno-i szerződéseket megkötötték, a gyermekkorát élő Szovjetunió még gyenge volt és Európa többi részében a régi társadalmi rend állt helyre. Ma a Szovjetunió erősebb és a kontinens legnagyobb részén nagyobb a befolyása, mint nekünk. A régi társadalmi rend pedig, amely olyan durván érvényesült Hitler gazdasági rendszerében, a háború és a fasizmus bukása következtében alapjaiban rendült meg.

Az első világháború után a szociáldemokratáknak, akik még az európai munkásság többsége sorakozott fel, alkalmuk nyílt volna, hogy a társadalmi forradalom első hullámát győzelemre vezessék. De egyik országban a másik után mondták esődték és mindig ugyanazon alapvető okból: jobban félték harcolni a munkások oldalán a kapitalizmus védelmezői ellen azért, hogy a kapitalizmust szociálistákkal helyettesítsék, mint a munkások ellen a kapitalizmus védelmezői. Ezt a magatartásukat ideológiailag azzal indokolták, hogy a „nyugati civilizációt, demokráciát és alkotmányt” védelmezik. Németországban a jobbszárny szociáldemokratái, Ebert, Scheidemann és Noske klasszikus példáját nyújtották az ilyenfajta szociáldemokrata vezetési természetének és következményeinek. Azzal kezdték, hogy a német vezérkar segítségével lövöldöztek le a német munkásokat a demokrácia és az alkotmány megmentése nevében és azzal végezték, hogy kapituláltak Hitler előtt „vérontás elkerülése végett”.

Olaszországban a történet hasonló volt és Mussolini hatalomra jutásával végződött. Az orosz mensevikiek ugyanilyen puha anyagból voltak gyurva és végül is a cári és japán tábornokok kézséges eszközei lettek. Franciaországban a Blum vezetés alatt álló szociálisták merő gyávaságból elárulták a spanyol munkásokat. Nagy részük Paul Faure alatt a háború előtt és alatt a pacifizmuson át eljutott a kollaboracionizmusig és egy még nagyobb részük megszavazta Pétain diktatúrás alkotmányreformját. Még az újjáalakított francia szocialista párt is De Gaulle tábornokba kapaszkodott és most csak nehezen tud elszakadni a francia reakciótól, amely a katolikus közírtársági pártban is párt mögött szervezkedik meg.

Ilyen háttér mellett világosan kellene látni, hogy a nyugati blokk politikája három vezetéses hibában szenved. Az első az, hogy nincs hatalmunk keresztülvinni. Ha még maga az angol-amerikai kombináció sem elegendő, akkor a nyugateurópai blokk hatalmi szempontból tisztára barginás.

Másodszor: nincs semmi remény arra, hogy a szóba jöheto hatalmak csatlakozásukhoz ebben a politikában. Norvégiában például egy olyan jelentős kisebbség hívó a szovjet orientációnak,

hogy egyetlen norvég kormány sem csatlakoznék valamely európai hatalmi kombinációhoz, ha az nem nyugodnék angol-szovjet megegyezésen. Dániában ugyanez a helyzet. Belgiumban a szocialisták nem tudnak kormányozni a kommunisták támogatása nélkül és ez a két párt együtt útját tudná állni és útját is állná a reakciós katolikus párt nyugati blokkpolitikájának. Franciaországban a kommunisták a legnagyobb párt. Ily körülmények közt örültség még csak elgondolni is, Franciaország csatlakozhatnék a nyugati blokkhoz, ha az nem a Szovjetunióval kötött általános európai megegyezésen épülne fel.

Harmadszor: mit tud nyújtani a nyugateurópai blokk-politika Európa munkásainak? Németország amerikai övezet-ek-nak az uralma alatt, akikkel a kommunistákkal való egyesülést hirdetik, egyszerűen letartóztatják. A brit övezetben mi tapintatosabbak vagyunk, de ugyanilyen erőteljesen ellenzünk minden olyan törekvést, amely a szocialista-kommunista egységre irányul. Angol-amerikai befolyás támogatja a jobbszárny szociáldemokratáit s ezek kis Ebertek és Noské lesznek, akik most nem saját vezérkarukról, hanem az angol-amerikai megszálló katonaságtól várják, hogy megvédjék őket a baloldal ellen és egy szerény zugot találjanak számukra az üzletemberek, „mérsekelték” és azoknak a „nélkülözhetetlen nációk-nak az uralma alatt, akikkel a Nyugatnémetországban általunk teremtet politikai légüres teret töltik ki. Vegyük még ehhez hozzá a Németország kettősszítésére vonatkozó javaslatot. A nyugati blokk hívei hogyan versenyezhetnének ezen az alapon a kommunistákkal, akik nemzeti- és munkásegység-

get ígérnek, továbbá önkormányzatot, társadalmi újjáépítést és barátságot, együttműködést a Szovjetunióval?

A harmadik út az egyetlen, amely járható. Tragédia, hogy ezt még nem próbálta meg az angol munkáspárti kormány. Ez pedig az, hogy európai politikánkat angol-szovjet szövetségre kell felépíteni, amely kötelez bennünket és a Szovjetuniót, hogy együttesen vegyük ki részünket Európa gazdasági újjáépítéséből és politikai megszervezéséből. A franciák alig várják, hogy csatlakozzanak hozzáuk és a Szovjetunióhoz ebben a politikában. Az amerikaiak elfogadnának egy ilyen közös angol-szovjet-francia vezetést Európában. Ha mi labdázunk az oroszokkal, ők is labdázunk velünk. A Times diplomáciai munkatársa Moszkvából visszatérve tavaly áprilisban közölte a szovjet vezetőinek azt a hangsúlyozott kijelentését, hogy nem akarják a szovjetrendszert behozni Európába, de azt hiszik, hogy úgy Nagybritanniának, mint a Szovjetunióknak érdekében állna uralomra segíteni az „új demokráciát”.

„Ez olyasfajta rendszereket jelentene, amely valahol a Szovjet és a kapitalista-individualista rendszerek között állna, minden országban szilárd társadalmi biztonsággal a vezető iparágak állami ellenőrzésével, földbirtokreformmal és olyan kormányval, amely kizárná a jobboldali pártokat és a középtől a bal-szárnyig felsorakozó erőkre támaszkodna.”

Nem látom be, hogy ezen az alapon miért ne találhatnánk egy közös célt a Szovjetunióval és Franciaországgal Európában, feltéve, hogy a munkáspárti kormány hajlandó saját pártjának külpolitikáját követni és szakítani ezen a terepen a torykkal fennálló „nemzeti egység” idilljével. És én hiszek annyira az európai munkásokban és az európai civilizáció hagyományában, mert a munkások épp annyira követelik a szabadságot, mint az igazságot.

„Angolbarátok”

Az elmúlt esztendőben meglehetősen gyakran üthette meg az ember fülét ez a szó: angolbarát. Teljesen attól függően, hogy ki mondta ki, jelenthetett dicséretet vagy gánódot, előnyt vagy esetleg súlyos kellemetlenséget is az illetőre.

Mondanunk sem kell, hogy az „angolbarát” kifejezés ma is ott cirka társalgási nyelvünkben — de milyen csodálatos változás — ma nagyjából éppen azok nevezeték magukat meledélgetve angolbarátoknak, akik az elmúlt esztendőben leginkább etető hangszólyal emlegettek ezt a kifejezést.

Egy ilyen — egyébként igen előkelő és tiszteltreméltó — polgárral hozott össze a napokban a véletlen s alig néhány percrenyi beszélgetés után félretartott fejlet és gyanakó hangon kérdezte meg tőlem:

— Ön... ön... angolbarát?

— Igen, természetesen, én angolbarát vagyok.

— Mert én is...

— Igen, igen válaszoltam. Tudom, hogy mindkettő angolbarátok vagyunk, csak azt hiszem, van egy különbség a kettőnk angolbarátságát között.

— Nem értem mit beszél — húzta fel a szemöldökét.

— Talán legjobban lesz, ha néhány példával próbálom megmagyarázni. Például ha kimondom ezt: angol katonák, ön egészen bizonyosan a „Benjal Lancet”-ben lakkesztésű ifjú tisztjeire gondol, akik vakítóan hófehér egyenruhában és mindent felülmúló snájdígszággal verik le a gonosz és

művelellen hindukat, akik valami érthetetlen megatalkodottság következtében nem hajlandók belenyugodni az angol fennhatóságba és szabadságról álmodoznak. Engedje meg, hogy bevalljam: erre a névre: angol katonák, nekem inkább azok a sovány kis tommiek jutnak eszembe, akik Dünkrchen előtt, kezükben egy szál kézigrádót markolva, káromkodva vetették magukat a német tankok elejébe, vagy azok a viharvert tengerészek, akik U-hajók és Stuka szakadatlan támadásai ellenére elvégezték a kötelességüket.

— De talán folytatom; ha azt mondom: angol ember, akkor ön minden bizonytalansággal hívősmódorú urakra gondol, akik időnként, vörös frakkban üldözik a rókat s a week-endet különböző főúri kastélyokban töltik el. Ne haragudjék, de megint meg kell mondanom, nem szeretem ezeket a rendkívül kellemesmodorú és magabiztos urakat és hozzájuk árnyékként hasonló ladyjeiket. Engedje meg, hogy felhívjam a figyelmét: azok a bizonyos lakkesztésű ifjú tiszték éppen ezeknek az előkelő és magabiztos uraknak az utasítására rontanak neki rendkívül hősiességgel a hindu vagy malaj „szadókának”, miután az előkelő és magabiztos uraknak érdeke az, hogy a gyarmatokon befejezett tükök zavartalanul kamatozzanak s a „Burnah Oil” s az „India Cotton” részvényeiket megkaphassák az a részvényt, amire a nevezett

uraknak szüksége van, ahhoz, hogy továbbra is dolog nélkül éljenek s week-endezhessenek.

— Gondoljon Wales szépporról borított bányászatra, akik a kizsákmányolást nem tűrik többé; a dokkmunkásokra, akik ládákat emelgetnek hatalmas karjuk között, amelyeken, mint kigyóknak, vonaglanak az izomcsomók, a vézna áruházi leányokra, a szápadt kis irnokokra, a szótlan parasztok, a szívós és ügyes munkások Angliájára. Vagy a modern angol irodalom oly csillogó szellemeire, mint Huxley vagy Priestley, akik soha nem hiányoznak onnan, ahol ma az emberi haladásért, a véleért, a fasizmus ellen kell kiállni. Mert higgye el, ez az igazi Anglia, ez a jövő Angliája, s ha szeretni akarja Angliát, hát higgye el: egyedül ez az Anglia szeretetreméltó.

— S befejezésül — bár tudom nem tartozik a tárgyhoz — meg kell mondanom, ha önben oly erős a barátkozási szellem, miért nem próbál meg egyszer barátkozni azokkal, akik itt élnek on mellett, vagy a szomszédságban?

— Igen, ne haragudjék, de felteszem a kérdést, miért nem romdabarád on, vagy szovjet, jugoszláv, esetleg bolgárbarát?

S mi történelem tanú: fel — ha on egyszer a mellére esapna s azt mondaná a közötte élő, kizsákmányolt, fajtájából kizsákmányoltakhoz fordulva:

— Urak! én magyarbarát vagyok!

Könyveimmel álmodtam

Irta: BENEDEK MARCELL

Kereken huszonöt hónapja, hogy egy hosszasan simogató pillanással elbucsúztam a könyvtáramtól. Egy élet — nem, több mint egy élet emlékei fűződnek hozzá: mert az egyik nagy könyvszekrényt s a könyvek egy részét is még Apámtól örököltem; ezek között meg olyan is akad, amelyet ő örökölt anyai nagybátyjától, a nagyüdvéltűségű karatnai tisztjeletestől.

Mi lett ezzel a könyvtárral Buda ostromának pokoli hejében?

Megtudtam, hogy túlélte, ha megsebzett is. Elője borult a leomlott háztető s mintha tudta volna, milyen kincset őriz, befődte, megővta, mint a hótakaró a vetést. Hazatérő fiaim kiásták az elpusztult lakás romjai közül. Megvan... csak nem láthatom még egy darabig.

Nem láthatom? Láthatom éppen úgy, mint azokat, akiketől olyan nyomasztó hallásejtellemmel bucsúztam el a német megszállás szörnyű napjaiban. Ahogy velük álmodom, úgy álmodom sokszor a könyveimmel is. Hol egy kedves kötetet szoritok magamhoz a viszontlátás reszkető örömeivel, hol a nagy könyvszekrény tornyosul elem, kincseit kínálja.

Uj otthont teremteni nehéz; új könyvtárat még nehezebb. A hirtelen megzagadott embernek könnyű: megméri, hány folyóméternyi poje van fényes új könyvszekrényében s anyai „folyóméter” könyvet rendel a boltosnál. Mindegy, hogy a könyvben mi van, csak a helyet töltsse.

Ha százmilliót dugnának váratlanul a zsebembe, akkor sem tudnék ma egyszerűen könyvtárat vásárolni. Elgályán: az ember nem könyvtárat vásárol, hanem könyvet. A könyvet sem vásárolja, hanem... itt most valami szebb, költőibb szót kellene kitalálni. Könyvet venni nem annyit jelent, mint káposztát venni. A könyvkereskedővel nem olyan üzletet bonyolítok le, mint a különben igen tiszteltreméltó zöldéseskofával, mérszárossal vagy fűszeressel. Minden egyes könyv kiválasztása, kitapogatása, tartalmának megsejtése, a könyvfelvágás örömeinek előre-izelése olyan élmény, amely érzelmileg batólt egy napot. Még mindennaposabbam szabad válnia. A könyvvásárlás — ünnep.

Öreg vagyok már ahhoz, hogy új könyvtárat szerezzek.

Szük lakásom rögtönzött polcain kevés a magam-szerelte könyv. Barátoktól, könyvtárakból hordom haza, amire szükségem van. A foglalkozásomhoz sok könyv kell. Valamikor megszoktam, hogy csak felnyulok vagy felmászom érte. Most nagy kérdés, hogy megtalálom-e valamelyik közkönyvtárban. Ha nem, akkor le is mondhatok róla. Meghozatni nem lehet. A világon mindenütt baj van a régebbi könyvekkel. Elpusztultak, elfogytak. Még mesterségesen is pusztították.

Sóváran nézem a könyvkereskedések kirakataikat. Magamfajta embernek kicsit drágák a könyvek, de a fontos az, hogy kezdenek megjelenni. Sok válogatni való nincsen, de legalább az az érzésem, hogy a kiadók jobban meggondolják, mint azelőtt, hogy mivel fektetik be a drága és nehezen szereshető papírt.

És most azt olvasom, hogy könyvnap készül.

Könyvnap! Bizonyosan azért álmodtam az éjszaka a könyveimmel, mert a könyvnapok emléke kísértett bennem. Tíz éven át magam rendeztem. Ilyenkor volt, ezekben a napokban. Most egy hónappal későbbre marad. Nem baj, jól tudom, mennyi munka kell az előkészítéséhez.

Kezdj el már ma a könyvnapra gondolni, olvasó. Indítsad el a képzeletedet. Hallgasd a szedőgépek kattogását az ólomszagu szedőtermekben. Lelki szemed előtt jelenjen meg a könyv írója, amint az első hosszú kefelevonatát azon nedvesen böngészi át, a sajtóhiba örögét élvez. Hallgasd a nyomtatógép surrogását, kísérd szemeddel a tőnyből kikerülő, hajtogatásra váró íveket. Többen a hónapban itt is, ott is, azért költöznék és surrognak a gépek, hogy te egyszerre csak a könyv ünnepnapjára virradj.

Egy hónap kell talán s eljön a nap, amikor az utcára kilépve, meglátod majd, hogy szegénységünkben is mily gazdagok vagyunk. Mennyi tehetség, erő, szorgalom, hívó és áldozatos munka fog össze, hogy lassan-lassan helyrehozzuk a burtaság és gonoszság egyenlített erőinek pusztításait.

Az ünnepre készülni kell. Nemcsak az író dolgozóközösségében, a kiadó irodájában, a nyomda géptermben, a könyvkereskedő üzletében. A legfontosabb előkészület mégis csak a te lelkedben folyik, olvasó. Neked kell rávágásod erejével kibontani, ereztetés szellemet.

Neked is könyvvel kell álmodnod.

Gyomotíró szándékkal

Írta: ASZTALOS ISTVÁN

Nagy figyelemmel és örömmel olvastam végig Benedek Marcell „Az egyszerű szöveg” című írását. Figyelemmel azért, mert az elmúlt hét folyamán egy vitaindító előadásomban, — magam is az irodalommal foglalkoztam, többek között az „urbánusok” keresztelt irodalommal is. Örömmel pedig azért, mert a cikk végigolvasása után, semmi különösebb ellentétet nem találtam a Benedek Marcell és a magam véleménye között. De éppen, mert az én vitaindítóknak szánt, tehát vázlatos felolvasással kapcsolatban zajlott le a már megemlített vita, valahogy nyugtalanító most számomra a „dorongolás” szó, amelyet Benedek Marcell gyakran használ cikkében. Mivel nem szeretem, hogy valami is nyugtalanítson, az előadásomnak az urbánus irodalomra vonatkozó részét itt most szószent ide-ém. — A következőket mondtam: „...En a „szépet a szépet” féle elmélet nem tudom elfogadni, még pedig azért, mert eddigi olvasmányaim során példát erre nem találtam. Még Danténál sem, akire pedig ennek az elméletnek a hívei olyan szívesen hivatkoznak. Szerintem nemcsak esztétikailag tökéletes a dantei mű, hanem pontos körkép és társadalmi rajz is együttes. Dante a saját korának és társadalmának a fonákosságait és hibáit gúnyolta ki kiméletlenül és jöttek meg forró szurokban azok elkövetőit. Es nemcsak hogy rámutatott a fonákosságokra, hanem állást is foglalt azok ellen. Igaz, ma már külön jegyzeteket kellene szedni az „Isteni színjáték” margóira, hogy a mai olvasó-közönség ezt is észre vegye a műben, de nagy a gyanúm, hogy az akkori Dante-olvasók számára szükségtelen volt az efféle jegyzet... Es konok meggyőződése, hogy nemcsak Dantával kapcsolatban derülne ki a bart pour bart helytelensége, hanem valamennyi hozzá hasonló óriással. De ez természetes is. Az igazi író nemcsak magának ír, hanem közönségének is közönségéről, amelyben él. Flaubert, Balzac, Dickens, Dosztojevszkij művein keresztül nemcsak az író korának és népe társadalmának pontos térképét látjuk, hanem annak bírálatán keresztül az író állásfoglalását is. S ezt még akkor is, ha nem éppen Gorkij Maximról, vagy József Attiláról lenne szó.

Es most kérdem, ha tesszem fel Franciaországban olvasná egy teljesen tájékozatlan francia a két háború közötti magyar „urbánus” irodalmat, vajon milyen képet kapna a magyar társadalomról, a magyar kérdésekről, vagy csak a magyar polgárság társadalmáról és annak nagy kérdéseiről? Szerintem hamisat. A problémákra akadna és furcsa agytornákra. Ezenkívül, félek, hogy rendkívül ismerősnek találná stílusban és formában. Végül arra a gondolatra jutna; kár volt az idejét pazarolni, mikor ezt a saját irodalmában is megkaphatja, mégpedig első kézből. — Ez utóbbit a stílusra értem. — A magyar társadalom pedig továbbra is ismeretlen maradt számára.

Bizony a magyar „urbánus” irodalom képviselői — itt azt a jelzőt kell használnom, amellyel a köztudatban a népi irodalomtól megkülönböztették s amely jelzőt nem én adtam neki — nos ezek az urbánus írók annyira és addig feltették magukat esztétika címen a magyar valóságtól, míg teljesen elszakadtak tőle. En pedig ezt a tulajdonságot nem igen mertem „európaiságnak” nevezni. Szerintem Ady Endre, Tóth Árpád, Juhász Gyula, József Attila voltak az igazán európaiak. Ők is a külföldi példákra indultak, de ez a példa csak lökérv volt számukra, elindító. Egy közösség, még pedig a saját közösségük számára gondolkodtak s lett ennélfogva művészetük sajátos, nem pedig utánzat. A két háború közötti urbánusnak nevezett irodalmunk sohasem mert őszinte lenni, pedig őszinteség nélkül nincs irodalom. A multat ácsógtette, riadozott a jövőtől s ragaszkodott a jelenhez mindenképpen. A már elismert tekintélyt tisztelte módfelelt, hivatkozott rája, de önálló véleménye, vagy kezdeményező creje nem volt. Korunk nagy kérdéseitől irtózott s föltűnkedéssel intézte el. Vagyis, hasonlóan ahhoz a réteghez, amelyből jött — a kispolgári mentalitás jegyét viselte magán. Legszembetűnőbbben a sznobizmust, s ettől a mentalitástól még az olyan színvonalas író sem tudott elég szabadulni, mint Mórái Sándor, hogy Herczeg Ferencet, Bókay Jánost, Harsányi Zsoltot ne is emlísem.

Ezeket mondtam volt arról az irodalomról, amelyet az első háború után urbánus irodalomként különböztettek meg a népi irodalomtól. A megkülönböztetéssel kapcsolatban pedig most újra csak azt mondhatom, amit a mult heti előadásom végén is mondtam:

... az irodalmat nem lehet számszerű osztályozni: népi, urbánus, munkás, vagy éppenséggel székei irodalomra. Kétféle irodalom van: jó, és rossz irodalom. A magam részéről az irodalmat tartom jó irodalomnak, amely az emberi közösség

Groza Péter miniszterelnök:

Mi azt hirdetjük: egyenlőség az ország összes népei és békesség az összes nemzetek között

A romániai választásokat akkor tartják meg, amikor a magtárak tele lesznek

BUKAREST. — Groza Péter miniszterelnök a Mircea román iskolahajónak a Szovjetunió részéről történt visszaadása alkalmából rendezett konstancai ünnepségre való utazása során a vonatban fogadta a sajtó képviselőit és érdekes tájékoztatást adott az időszéri kérdésekről.

— Melyik időpontban lesznek a választások? — kérdezték az újságírók.

— A választásokat akkor tartjuk meg, amikor a magtárak már tele lesznek... — válaszolta mosolyogva a miniszterelnök.

— Az újságírók közölték a miniszterelnökkel azokat az elterjedt híreket, amelyek szerint a választásokat csak a békeszerződés megkötése után tartják meg Romániában.

— Ez a hír valótlan és nincs semmi komoly alapja. Csak kávéházi mendemonda, amelyet rosszhiszeműek és az ellenzékiek kedők terjesztenek — szögezte le határozottan a miniszterelnök.

— Hála a mi demokratikus politikánknak — folytatta Groza miniszterelnök — sikerült Erdély visszacsatolását megvalósítanunk és a párisi döntéssel határainkat visszaállítani. A párisi határozatnak az alapja a demokratikus elv, amelyet, mi a gyakorlatban megvalósítottunk. Biztosítékot nyújtottunk, hogy nem fogunk megisméllődni a különböző provokáló gardák 1944. évi tevékenysége. Mi a demokratikus politika irányvonalán haladunk, sikerült határainkat megszilárdítani és ennek a megszilárdításunk az eredménye volt a mi párisi győzelmünk.

— Mi azt hirdetjük: egyenlőség az ország összes népei között és békesség az összes nemzetek között — élén hatalmas szomszédunkkal, a Szovjetunióval.

— A mi magatartásunkkal szemben eljensegünk a gyűlölet jelszavait hirdetik és hülígán tüntetéseket rendeznek.

— Legutóbb május 10-én rendeztek sovíniszta zavargásokat. A kormány megtette a szükséges intézkedéseket, hogy az ilyen megnyilatkozások ne ismétlődhesse meg. Eltávolítjuk az összes fasista maradványokat, amelyek arra törekse-nek, hogy az együttélő népeket egymásra uszítsák és ezzel nehézségeket támasz-szának az országnak és a kormányának — fejezte be nyilatkozatát Groza Péter miniszterelnök.

Elhangzott az ítélet a gettó-per 185 vádlottja felett

KOLOZSVAR. — A kolozsvári Néptörvényszék pénteken a késő esti órákban hirdette az ítéletet a gettó-perben. A távollévközül Medgyesi csendőrfőhadnagyot, vitéz Deményi N. szatmári csendőrpáncsnokot, dr. Urbán László rendőrtisztet, Paksy Kis Tibor, a IX. ker. volt csendőrpáncsnokát, dr. Capesius N. segesvári gyógyszerészt, dr. Papp Jánost, Székelyföld volt csendőrfelügyelőjét, Zalanay Jánost, Maros megye volt csendőrpáncsnokát, dr. Bedő Gézát, Marosvásárhely volt rendőrfőnökét, Schröder N. marosvásárhelyi volt Gestapo-vezetőt, Kónya csendőrnagyot, Pinter csendőrnagyot, Sajós Ferenc csendőrnagyot, Bánai Pál csendőrnagyot, Biró Balázs csendőrnagyot, Gósi István csendőrnagyot, Anjalfi Pál csendőrnagyot, Elekes Ferencet, Zilah volt rendőrfőnökét, Mariska György csendőralezredest, dr. Horváth Sándor csendőrszázadost, dr. Krasznai Lászlót, Szilágyosmlyó volt főszolgabíráját, dr. Tóth Lajost, Máramarosziget volt rendőrfőnökét, Sárváry N. csendőrezredest, Tascan Florea volt borsai csendőrt, Biró János csendőrt, Vargha György csendőrt, Pásztoki Ernő alezredesét és Jakab N. csendőralezredesét halálra ítélték.

Fárter János csendőrfőhadnagyot, Rektor Béla dr. csendőrfőhadnagyot, Garai István csendőrszázadost, Bodolai Endre dr. csendőrfőhadnagyot, Sziklai Ferenc csendőrmestert, Medgyesi András csendőrtörzsmestert, Bus Dező csendőrtügnököt, Öri Gyula őrmestert, vitéz Fekete György debreceni rendőrtügnököt, Ikonka Sándor, Teveli Sándor, Szöllösi István, Szabados Géza, Tóth János, Juhász Mihály nyomozókat, Pozsgai Sándor, Keresztesi Gábor, Felföldi István, Garai Imre, Fehér Sándor, Horváth József, Szabó Mihály, Megyeri I., Ludai József csendőrmestereket, Bozodi Papp Zoltánt, Szatmár volt alpolgármesterét, Sárközi Béla szatmári rendőrtisztet, vitéz Czégenyi Károlyt, Szatmár volt rendőrfelügyelőjét, dr. Papp Géza volt kolozsvári rendőrtisztet, Császár Sámuejt, Kolozsvár volt pénzügyigazgatóhelyettesét, Horpai Zoltán volt kolozsvári pénzügyi felügyelőt, Memhárd Ferenc bánffyhungyadi rendőrtisztet, Szentkúthy András nyomozót, dr. Boldizsár Pált, Bánffyhungyad volt aljegyzőjét, Ojtózi Alajos bánffyhungyadi rendőrtisztet, Budás Jánost, Szászrégen volt rendőrfőnökét, Sárosy Gyulát, Dés volt rendőrfőnökét, Takács István nyomozót, Lakadár József vasuti munkást, dr. Nagy Jenőt, Nagybánya volt rendőrfőnökét, a szombathelyi rendőrség jelenlegi főnökét, Balogh Károlyt, a nagybányai „Phönix”-gyár tisztviselőjét, Berentes László századost, Vajai Imre nagybányai detektívet, Bertalan István nyomozót, Sárközi M. csendőrmestert, Korcos Lajos gépkocsivezetőt, Horváth János csendőrmestert, dr. Illjny Lászlót, Máramarosziget volt főispánját, Fehér Jánost, Máramarosziget volt rendőrkapitányát, dr. Debreceni volt beszerelő rendőrfőnököt és Orendi Gusztáv beszerelő kereskedőt távollétkben életfogytiglani kényszermunkára ítélték.

Gyapal Lászlót, Nagyvárad volt polgármesterét, vitéz Nadányi Jánost, Bihar megye volt alispánját, vitéz Endrédi Barnabást, Szatmár megye volt főispánját, vitéz Boér Endrét, Szatmár megye volt alispánját, dr. Vásárhelyi Lászlót, Kolozsvár volt

polgármesterét, dr. Székely Józsefet, Bánffyhungyad volt polgármesterét, Márion Zsigmondot, Maros megye volt alispánját, vitéz Körmendi Géza alezredesét, vitéz Kozina István tábornokot, Gazda Andrást, Szilágy megye volt alispánját, dr. Schreiter Jánost, Zilah volt polgármesterét, Udvari Józsefet, Szilágyosmlyó volt polgármestert, dr. Gyulafalvy Rednik Sándort, Máramarosziget volt polgármesterét, Smoleszky Lászlót, Beszterce-Naszód megye volt alispánját és Kuales Norbertet, Beszterce volt polgármesterét távollétkben életfogytiglani súlyos börtönre ítélték.

Német Imre nagyvárad rendőrtisztet, dr. Toppercer N. volt nagyvárad rendőrbizost, Joós Andort, Maros megye volt főispánját, Komáromi László őrnagyot, dr. Pojlonkai Gézát, Sepsiszentgyörgy volt rendőrfőkapitányhelyettesét, Ferenczy Béla sepsiszentgyörgyi nyomozót, Szomorjay János dési nyomozót, dr. Szlávi Lászlót, Szilágy megye volt főispánját, Kassai János dési nyomozót, Garamvölgyi Albert nyomozót, Désaknai M. nyomozót, dr. Varga Lajost, Kolozsvár volt főispánját, dr. Szaploneczay Lászlót, Máramaros megye volt főispánját, Bereczky Ernőt, Szamosújvár rendőrfőnökét, Irényi András rendőrtisztet 25 évi kényszermunkára ítélték távollétkben.

Szentpál G. Kálmán csendőrfőhadnagyot, Vincze Istvánt, Sepsiszentgyörgy volt rendőrfőnökét és Balla N. csendőralezredesét husz

esztendői kényszermunkára ítélték távollétkben.

Lakatos Endre bánffyhungyadi rendőrtisztviselőt, dr. Gonda Istvánt, Udvarhely megye volt alispánját, dr. Fijó Ferencet, Székelyudvarhely volt polgármesterét, dr. Abraham Józsefet, Csikszékera volt alispánját, Szász Gerőt, Csikszékera volt polgármesterét, Barabás Andort, Háromszék megye volt alispánját, Virényi Andrást, Sepsiszentgyörgy volt polgármesterét és Tamási Lajost, Szamosújvár volt polgármesterét távollétkben huszesztendői fegyházbüntetésre ítélték.

Medgyesi Lajosné szülésznot 15 esztendői kényszermunkára ítélték távollétkben.

Kerényi István szatmári házmezt, dr. Forgács Józsefet, Kojos vármegye volt főjegyzőjét, dr. Hannel Ferenc marosvásárhelyi főjegyzőt, vitéz Jávör Ernőt, Maros vármegye volt főjegyzőjét, Gálffy Dezőt, Udvarhely megye volt alispánját, Zsigmond Jánost, Székelyudvarhely volt rendőrfőnökét, Kiss László csendőralezredesét, vitéz Gaálj Ernőt, Csik megye volt főispánját, Farkas Pál rendőrtisztet, Lohr Tibort, Csikszékera volt csendőrpáncsnokát, Vajai Sándort, Nagybánya volt főjegyzőjét és Haracsek Józsefet, a nagybányai Baross Szövetség elnökét 12 évi börtönre ítélték távollétkben.

Lovas Irma szászrégeni szülésznot távollétkben 10 évi kényszermunkára ítélték.

Elkobozzák az elítéltek vagyonát

A letartóztatásban lévő vádlottak közül Gece József dési fazakast és Orgován József nagybányai nyomozót életfogytiglani kényszermunkára, Lázár József szilágyosmlyói könyvtárestetőt és Czeispenger Péter nagybányai épész 25 évi kényszermunkára, Vancea János szatmári nyomozót és Os-váth Zoltán nagybányai köművest 20 esztendői kényszermunkára ítélték.

Sarkadi Agoston máramaroszigeti fodrászt 20 évi, Botos János volt kolozsvári hírlapíró 15 évi súlyos börtönre, Kugler György tisztviselőt és Lénárd Zsigmond dési orvost 15—15 évi súlyos börtönre ítélték, Fekete Erzsébet szatmármegyei magánzónót és Ujvári Irén kolozsvári magánzónót 12 évi börtönre, özvegy Kiss Jánosné érményfalvi szülésznot 10 évi kényszermunkára ítélték.

Rajnay-Reiner Károlyt, Bihar megye volt főispánját 20 évi, míg Jancsó Rozália szamosmegyei szülésznot, Anghera János szilágyosmlyói rádiószerejét, Pethőváry Petrik László krasznai földművest, dr. Pirker Ernőt, Szatmár volt városi főjegyzőjét, Tarr Kázmér volt kolozsvári városi tisztviselőt, Horák Vilmos volt kolozsvári föltizedes, rendőrségi besugót, Báthory Iona háztartásbejt, dr. Májai Ferencet, Marosvásárhely volt polgármesterét, Schmiadt Imre volt szászrégeni polgármestert, Csordacs Egon volt szászrégeni városi tanácsost, Tóth Mátyás volt sepsiszentgyörgyi polgármestert, dr. Schilling Jánost, Szamos megye volt alispánját, Fekete Margit dési magánzónót, Kerekes Adám szilágyosmlyói leventét, Sám Béla Albert nyugdíjast és Dénes Dező dr. zilah városi tisztviselőt tízévi börtönbüntetésre ítélték.

Nyolcévi börtönre ítélték Enyedi Irma kolozsvári magánzónót. Öt esztendői börtön-

büntetésre ítélték vitéz Csere Lajos nagyvárad magántisztviselőt, Vadass József nagyvárad villanyszerejét, dr. Szentiványi Gábort, Háromszék megye volt főispánját, Ojáh Sándor szabósegédet, Vida János szilágyosmlyói magántisztviselőt, Kovács Mihály szilágyosmlyói nyugdíjast, dr. Molnár Ferenc szilágyosmlyói orvost, Ullmann Ferenc máramaroszigeti tisztviselőt, Borbély Kálmánt, Beszterce-Naszód volt főispánját és Schmojka Henrik beszerelő kereskedőt.

Háromévi börtönbüntetésre ítélték Lapsz József marosvásárhelyi ékszerész, Lakatos Ferenc jegyzőt, Farmathy Sándor kereskedőt, Szabó Albert marosvásárhelyi tisztviselőt és Duha Irén szilágyosmlyói háztartás-

A néptörvényszék felmentette Szilánszky Mejánia és Kosári Irén nagyvárad magánzónókat, Szilágyi István beszerelő jegyzőt, Komán István borsai főjegyzőt, Nagy István szilágyosmlyói szerejt és Szabó Kálmán szászrégeni jegyzőt.

A néptörvényszék elrendelte az elítéltek vagyonának elkobzását.

A letartóztatásban lévő Inczedy-Jokann Ödönt, Kóozs megye volt főispánjának ügyében a néptörvényszék nem mondott ki ítéletet, az ügyész kérésére és így a volt főispán ügye a háborús bűnösök egy másik csoportjával együtt kerül majd újból tárgyalásra.

Elláozás miatt sürgösen eladó biztos megélhetésű üzemképes pékség, családi házzal együtt. azonnal átvehető 35.000.000 lejtért.

„Promptus” Kereskedelmi Ügy-nökség Dózsa György-utca (volt Wesselényi) 29 szám, I. emelet

lelki és egyéb gondjait, kérdéseit tükrözi vissza az emberben, a jószón, a szépségen és az értelmön keresztül — a művészet meggyőző erejével.

Most azonban még mindig nem tisztáz-tam eléggé azt, hogy: ha lényegében egyet-

érték Benedek Marcell véleményével, mert tartottam szükségesnek leírni ide a magam-ért? Egyserűen azért, mert — és Benedek Marcell bizonyára megérti — túl kényelmesen lenne számomra, ha valaki azt hírné rólam, hogy én dorongmarkolva le-

sem a mások által urbánusoknak keresztelt írókat, vagy éppenséggel képesnek tartana olyan elképesztő otrombaságra, hogy én ellene lennék az idegen nyelvnek tudásának, ami éppen az író számára a leghasznosabb.

Ujabb áldozatai vannak a reakciósook támadásainak

A Magyar Népi Szövetség gyorssegélyt utalt ki a terrortámadás áldozatául esett Tóth Károly családjának

KOLOZSVAR. — Mint már megírtuk, az utóbbi napok fasiszta kilengéseinek számos súlyosan sebesült, sőt halálos áldozata is van.

Szombaton délelőtt, miután a MNSz országos központjának vezetői az illetékes hatóságoknál erélyes intézkedéseket kértek az egyre fokozódó fasiszta-soviniszta kilengések megfékezésére, Dóri Erzsébet, a MNSz női bizottságának vezetője, Kurkó Gyárfás országos elnök megbízásából végigjárta a különböző kórházakat és megfogadta a terrorcselekmények áldozatait. A központi megbízott elsőnek a Sétányon agyonvert Tóth Károly lakását kereste fel és az országos elnök nevében közzölte a négy gyermekes családjával, hogy a MNSz jemetési költségekre 300 ezer lej gyorssegélyt utalt ki a kenyerkereső nélkül maradt családnak.

A halálra vert pékségédet egyébként a jemetés kápolnájából szombaton délután jemetették el nagy tömegek részvételével. A MNSz küldöttsége Kurkó Gyárfás országos elnök nevében koszorút helyezett el a kolozsvári fasiszta kilengések halálos áldozatának sírjára.

Dóri Erzsébet innen a Református Kórházba ment, ahol Görög József 65 éves szamosfalvi mezőgazdasági napzsamos fekszik súlyos állapotban. Családtagjai elmondják, hogy néhány közismert terrorista az éjszakai órákban tört be a falutól távolabb eső telükre, ahol miután a megtámadott családtagok elmenekültek, az ágyban fekvő idős gazdának estek neki a verték össze botokkal olyannyira, hogy eszméletlen állapotban szállították be a kórházba. A szamosfalvi csendőrség a helyre, hogy a bűnösöket felelőségre vonja volna, a megtámadott családnál tartott házkutatást.

A kórház egyik orvosától kapott felvilágosítás szerint könnyebb sérülésekkel, Plank József férjiszabó és Macur József közműveségéd, akiket még vasárnap verték össze a Sétányon, már elhagyták a kórházat.

A Mátyás-szanatóriumban Nagy György szászfenesi legény fekszik súlyos sérülésekkel. Nagy Györgyöt szerdán délelőtt négy tótfalusi ember támadta meg Külmonostoron s olyannyira összeverték, hogy az egyik szemével a mai napig sem lát.

Ugyancsak Monostoron szerdán délután egy Muresan Joan nevű Hegyvilgoly-utcai lakos, két fiával együtt, akik közül az egyik a hírhedt német SS-eknél szolgált, minden ék nélkül rátámadtak Iring Ernő 61 éves órásmesterre és véresre verték.

A huligán bandák munkásejenes támadásairól a Szaktanács szombat reggeli ülésén is hangzottak el jelentések. A Sétányon vasárnap délután lezajlott támadások során nagyobb csoport terrorista berontott a vendéglátóipari szakszervezet kezelésében lévő Kioszk helyiségébe, hogy támadók elöl ott menedéket kereső munkásokat összeverjék. A támadók utjába álló egyik üzletvezető úgy menekült meg a veréstől, hogy beugrott a sétatéri tóba.

Tudomásunkra jutott az is, hogy négy kolozsvári lakosomást, akiket a Szabadság-téren összeverte a katonák vettek ki a terrorista kezéből, s akiket a városi katonai parancsnoksághoz kísérték fel kihallgatásra, ahol felelőtlen elemek tovább bántalmazták őket. Miután vezetőségünk értesítette az esetről, Camarasescu tábornok szigorú vizsgálatot ígért a szolgálóknak visszatérő tettesek felelősségrevontására.

Nagyobb csoport manista diák, a munkásság iránt érzett elvakult gyűlöletből, a központon körülvetve Rohonyi Vilmosnak, a Dermata vezérigazgatóhelyettesének lakását azzal, hogy elfogják és bántalmazzák Rohonyi mérnöknek csak egy katonai tájérat közbejártásával sikerült megmenekülnie.

Kiseb huligán csoportok pénteken este a Sétányon a sétatér felé köztölt meg-húzódva, tovább folytatták garázdálkodásukat. Megtámadták és súlyosan összeverték Pényci Antal egyetemi hallgatót. Este 10 óra tájban a Rákóczi-utcai szakszervezetben támadást kíséreltek meg lapunk egyik belső munkatársára ellen is, akinek azonban egy közben odaérkező motoros-kisiparos közbejöttével sikerült megszabadulnia.

Az utóbbi időben Kolozsváron lezajlott fasiszta kilengések mellett a MNSz nagyterületi szervezetétől kapunk jelentést a Bihar megye területén az utóbbi időben kibontakozó demokrácia-és magyarellenes kilengésekről. A Bihar megyei Várad- és közegben még a béke és a független-

ségi ünnepek alkalmával Hutu Joan jelkész és egy Selejan nevű tanító az iskola épületében megtartott gyűlésen kijelentették, hogy a magyarokat 24 órán belül ki kell verni a faluból.

A bujtogató beszédekre, néhány felelőtlen egyén éjszaka feltörte a református templom ajtaját, majd a toronyba felhatolva, a harang félrevertésével adták jelt a támadásra. Erre egy kisebb csoport, karókkal és puskával felszerelve, végigvonult a falu utcáin, betörték több magyar ház ablakait, majd az egyik házba berontva, a gazdát botokkal összeverték és feleségét bántalmazzák.

Kiseb csoport terrorista Bondor Silaghi, ismert bujtogató vezetésével megtámadta, földreterperte és boksze-ekkel összeverte Tóth András borbély-

munkást, mert magyarul beszélgetett ismerősével. A támadók ezután, behatoltak Nilgesz Andrásné házába s az ottlévőket bántalmazzák. Ugyanebben a faluban néhány soviniszta bántalmazta Király Gyula asztalosmester feleségét, majd lécekkel az asztalosmestert verték meg. A tettesek összetörték a ház ajtaját és ablakait, majd az utcákba akadó Nilgesz Istvánt és édesanyját bántalmazzák. Bondor Silaghi és társai ezekben a napokban a határról hazafelé tartó Horváth József 70 éves határpásztort is megtámadták és bokszerrel bántalmazzák. Ugyanebben a faluban május 13-án este kisebb csoport Gros Ioan vezetésével megtámadták, földre terptették és botokkal összeverték Nemes János közműveségédet, akinek lakása ablakait is bezúzták.

A kolozsvári Munkás Egységfront közleményt adott ki

A Kolozsvári Munkás Egységfront az eseményekkel kapcsolatban közleményt adott ki. Ebből idézzük az alábbiakat:

„A munkásság ingyen javította ki a diákokotthonokat, helyet adott ellátászeveiben a rászorulóknak, leadta munkabére egyrészt szegénysorsu diákok segélyezésére, hogy mindezzel gyakorlatilag is bizonyítsa segíteni akarását és szeretetét.

A Munkás Egységfront sajnálattal kénytelen megállapítani, hogy a kinyújtott testvéri kezét a diákság egy része, reakciós manista-vasgárdista és horthysta-szálalista uszításra, visszautasította. A román és magyar reakciósook nem akarják, hogy ebben az országban béke, szabadság, jólét és boldogság legyen. Minden erejüket megmozdítják, hogy egyenlenséget, gyűlöletet és rendzavarásokat szítsanak. Meg kell állapítani, hogy a diákság egy részét ebben a nép-és demokráciaellenes munkájukban süerült mozgósítanók.

Az elmúlt fél év legkihívóbb cselekedeteinek ismertetése után így folytatódik a közlemény:

„Mindezt betelöltte a május 28-i provokáció. Egy manista csoport, nagyrészt egyetemi hallgatók, fasiszta jelzések orádozása közben felvonultak a Szabadságtérre. Provokáló szándékkal kilétek Manin képét a Szaktanács székházának kapujával szembe, inzultáltak a békes járókeket, köztük a román hadsereg egyik kapitányát is. Kihívásukra az üzemek munkásait, veszélyeztetve látván szabadságukat és a demokráciát, szervezeteik székházainak épségét, kivonultak mindezek védelmére. A rendzavarók a munkásság elöl elmenekültek és bezárkóztak az „Avram Iancu“ diákokotthonba. Erre a munká-

sok elhatározták, hogy tüntetést rendeznek, a folytonos reakciós, fasiszta, huligán megnyilvánulások ellen. A felvonuló tömeg az „Avram Iancu“ diákokotthon elé érve, a demokráciát és a Groza-kormányt éltette. Erre az emeleti ablakokból cserepekkel, üvegdarabokkal, poharakkal, edényekkel és butordarabok ledobásával fogadták őket, majd amikor fegyverrel is lövöldözni kezdtek a munkásokra, ez végleg felfokozta addig is erős felháborodásukat. Egy kisebb csoport behatolt az otthonba, mivel azonban a diákok a padláson elbarikádozták magukat, felháborodásukat és dühüket a munkásság harci módszereitől idegen módon vezették le és bizonyos károkat okoztak.

Mindezeket nem okulva, másnap ismét bandáiba szerveződött a reakciós diákcsoport és már régóta ismert manista, légonarista és nyilas módszerekkel járókeket igazoltattak, egyedüljáró munkásokat, románt, magyart egyaránt véresre vertek. Május 30-án verekedéseiket és tüntetéseiket tovább folytatták. Közben mindent elkövettek, hogy huligán, nép-és nemzetellenes megmozdulásaikat hamis hazafiaság mögé rejtsek és nemzeti jelteget adjanak ezeknek.

Ezzel a sorozatos provokációkkal a pohár nemcsak betölt, hanem ki is csordult. A szép szavakat és figyelmeztetéseket a megértő és segítő magatartást félremagyarázták, gyengéségnek tekintették. Ez így nem lehet tovább! A kormány erélyes intézkedéseket tett folyamatba és a Munkás Egységfront meg van arról győződve, hogy ezek az intézkedések egyszer és mindenkorra végetvetnek demokráciaellenes, uszító, terrorista tüntetéseiknek.

SPORTÉLETT

Vasárnap délután fél 6 órakor:

Vasas—Orion barátságos mérkőzés lesz a városi sporttelepen

KOLOZSVAR. — Ma délután fél 6 órakor érdekes labdarugó mérkőzés lesz a városi sporttelepen. A Vasas csapata az Orion klubtól érkező álló együttesével játszik. Ha a román—magyar labdarugó válogatott mérkőzést megtartják, úgy a közönséget 5 perccelint a rendezőség tájékoztatni fogja az eredmény állásáról.

Kolozsvár másik nagy sporteseménye délelőtt 9 órakor az unitárius kollégium tornatermében lesz, ahol Erdély válogató tornaseményét rendezik meg a legjobb nagyváradi, marosvásárhelyi és kolozsvári versenyzők részvételével. Ugyanígy tartják meg délután 4 órakor az unitárius kollégium évvégi tornavizsgáját.

Kolozsvári csapatok vidéken

KOLOZSVAR. — A kolozsvári csapatok közül a Dermata vasárnap Szatmáron játszik az ottani Törökvs ellen. Az Univerzitatea Tordára rándult át. A CFR együttese Marosvásáron játszik, míg a Schull kendőgyár csapata Désen, a DSE fiatal erőkből álló együttesével játszik barátságos mérkőzést.

Tudják-e a „MAGIS“-tagok, hogy a Szövetkezet Szabadság-téri üzletében és az Arucsarnokban kartont, selymet, inganyagot osztanak, a piaci áraknál méltelenként 20-30.000 lejelet olcsóbban?

Ujjászervezik az ország hiteléletét

A Demokrata Pártok Blokkjának kormányzati programjának megjelenése óta változtatni a közérdeklődés homlokterében áll. Az ügyvezető „történelmi pártok“ lapjai azt állítják, hogy abban „semmi különös“ nincs. Az igazság azonban az, hogy az elmúlt választások nagyhangú ígérgetéseivel szemben, a Demokratikus Pártok Blokkja azt ígéri, ami valóban meg is valósíthat. A hat demokratikus párt, amely ennek a programnak megvalósítására az ország érdekében szövetséget kötött, kötelezte magát, hogy ezt a kormányzati tervet a választások után minden erejével támogatni fogja. A Magyar Népi Szövetség, amely a nemzetiségi kérdés terén folytatott harc határozottabb támogatására önálló listával indul a választásokon, társadalmi, politikai és gazdasági téren a többi romániai demokrata erők szövetségeseként ugyancsak harcol a programban foglalt célok megvalósításáért.

A kormányzati program a városi fizikai és szellemi munkásoknak a gazdasági beszerző szerveken keresztül könnyebb megélhetést, a földműveseknek kedvező adózást és olcsó kölcsönöket, valamint olcsó iparcikkekkel biztosít és kedvezőbb életkörülményeket irányoz elő a szabadfoglalkozásuk és a kisiparosok számára is.

Ennek a tervnek a gazdasági részét azonban a kormány csakis úgy tudja majd megvalósítani, ha a Nemzeti Bankot államosítja.

A Nemzeti Bank ma 90 százalékkal a Bratianu-családé és politikai barátaié. Az a terv tehát, amely az egész gazdasági élet legfőbb irányítója, ma még a demokrácia ellenségeinek kezében van és addig, amíg a Nemzeti Bankot nem államosítják, addig, amíg a Nemzeti Bank egy kis csoport érdekében mozgatja az egész romániai gazdasági életet, el sem lehet képzelni azt, hogy a kormány által kitűzött hatalmas célokat meg lehessen valósítani. A Nemzeti Bank, mint bankjegybocsájító szerv, mint a magánbankokat és az ipart hitelkerettel ellátó legfőbb hitelező és mint a mezőgazdaság hitelezője is, olyan hatást gyakorol gazdasági életünkre, hogy annak végleges elrendezését másként elképzelni nem is lehet csak úgy, ha az teljes egészében az állam tulajdonában, az állam irányítása alá kerül.

Az, hogy az ország vagyonából mennyit fordítsanak a munkásejlesztés szervei táplálására, a földműveseknek adandó kölcsönre, a kisiparos szervezetek támogatására és mennyit fordítsanak az új bányák, petróleummezők feltárására, iparunk újjáépítésére és kifejlesztésére, a lakásépítkezés megindítására, az általános jólét fokozására, csakis a nép szabhatja meg és abba többé a reakciós klikkeknek beleszólása nem lehet!

A Nemzeti Bank velünk, erdélyiekkel szemben a gyarmati politikához nagyon is hasonló pénzügyi politikát támogatott. Többször rámulattunk már arra, hogy a magyar bankok a legutóbbi időkig semmilyen visszelszámítási kerettel nem rendelkeztek, de egészen csekély visszelszámítolásuk van az erdélyi román bankoknak is. A bukaresti nagyspekulánsoknak viszont ugyanakkor a Nemzeti Bank hatalmas támogatást biztosított. A kormánynak az a terve tehát, hogy a Nemzeti Bankot államosítja, nemcsak a különböző termelési ágakat, hanem az ország különböző részeit is összefogja hangolni a demokratikus Románia keretei között.

A Legfelsőbb Gazdasági Tanács a napokban veszi tárgyalás alá a romániai hitelélet szabályozásáról szóló új törvényjavaslatot. A törvényjavaslat indoklásában utal arra, hogy eddig a hitelkeretek és kölcsönök megszavazása a pénzintézetek szabad elbírálásának tárgya volt. A jövőben ez a rendszer gyökeresen megváltozik és a Román Nemzeti Bank visszelszámítási bizottsága — még a Nemzeti Bank államosítása előtt — teljesen új alapelvek szerint fogja tevékenységét kifejteni.

A jövőben nem kaphatnak a Román Nemzeti Banktól visszelszámítási hitelt az olyan pénzintézetek, amelyeknek tőkéje nem vez részt a romániai ipar helyreállításában és a háború következtében megromlott házak újjáépítésében. Nem kaphatnak visszelszámítási hitelt az olyan bankok sem, amelyek nem látják el kölcsönökkel a termelő vállalatokat és a közérdeket szolgáló intézményeket. Kétszázötven évvel fogják elbírálni a jövőben a kiseb népbankok hitelkétségét, főleg az olyan kiseb bankoké, amelyek a szövetkezetek, az iparosok és a mezőgazdasági részeg felhívásának kölcsönöket, kölcsönök a visszelszámítási hitel, lek megzavarással elbírálási joguk lesz, minden más természetű pénzügyi művelet, illetve hitelnyújtással szemben.

ADÁS-VÉTEL

ELADÓ egy angora kártyalépj, egy roka, egy hálószoba- és konyhabutor. Szondy-utca 33. 1633

MODERN dióhálok, rekamiák, varrógépek, írógép, ebédjók, íróasztalok, kombinált szekrény, Schöberl-ágyak, rádióasztalok, szekrények stb. kaphatók Kanyarónál, Kossuth Lajos-utca 14. 1698

VESZEK és eladók használt ruhát, fehérneműt. Kossuth Lajos-utca 7, Domokos. 454

BUTOR, szőnyeg, porcellán, írógép és egyéb tárgyak vétele és eladása. „Unicom“, Kossuth Lajos-utca 20, Telefon 508. 1642

ELADÓ generál javított 3 tonnás Opel-Bjltz teherautó gumi nélkül. Balogh, Magyar-utca 23. 1677

HÁZATALAKITASNAL fennmaradt nagyméretű fehérre lakkozott ablakok és ajtók tokokká együtt eladók. Moga vasúzet, Mátyás-utca 5. 1671

UJ kétszemélyes modern rekamié eladó. Horea-ut 79. 1728

ELADÓ komplett szabófejcserejés. Marinescu-utca 31, Rádulyné. Gr

ÜZLETBERENDEZÉS üvegezéssel eladó. Móco-utja 21, ajtó 1. 1557

SÜRGŐSEN eladó új kétszemélyes modern rekamié és két darab keleti összekötő perza. Megtekinthető délután 5—7-ig. Bojdog-utca 1, kopogni az ablakon. 1728

PAPLANSELYEM, ágyterítő-garnitúra, paplanhuzat, abrosz eladó. Szent István-ut 8, ajtó 1. 1719

ELADOK egy komplett pajiszander ebédjót, könyvszekrényt, Philips 5+1 rádiót, több értékes olajfestményt, perzsa szőnyegeket és ágypárnába vajó foszított libatollat. Rottenberg, Timár-utca 10. 1727

FORD, (Mercedés, Fiat) 4 cilindres, 2—4 személyes, 28—32 típusú azonnali megvételre keresek. Stanescu, Móco-utja 17. Gr

ELADÓ egy darab 50 és egy 100 kilós tizedesmérleg és egy fonórokka. Balázs Miklós, Széchenyi-tér 35. 1750

RÓZSASZIN, fehér és piros virágú gránátfrák eladók. Zápolya-utca 2. 1794

ELADÓ egy kitűnő állapotban lévő Bösendorfer-zongora és egy 16 m² valódi perzsa szőnyeg. Györgyfalvi-ut 51. 1791

ELADÓ egy szép kivitelű díófurniros kombinált szekrény. Zsojt vezér-utca 18, II. kerület. 1792

BOXOS dobozokat vennék jó állapotban bármilyen mennyiségben. Hirsch, Hosszu-utca 5. 1738

ELADÓ egy komplett topolyaháló, egy sezlon, egy jókarban lévő konyha és egy csónakos varrógép. Gutenberg-utca (volt Brassai) 23. 1787

SPORT gyermekkosci, összcscukható gyermekszék, 100 literes vashordó eladó. Móco-utja 9. 1731

ELADÓ kombinált szoba és egy szőnyeg. Avram Iancu (Petőfi-utca) 22—24, hátul az emeleten. 1778

500-AS motorkerékpár eladó vagy elcserelelném segédmotorossal. Telekj Mihály-utca 21, Vasárnap 3 óráig. 1772

TEGLA présejt, jóminőségű és más építkezési anyagok, vasak, ablakok, ajtók eladók. Horea-ut 62. szám előtti bontásnál. 1771.

TÜZMENTES páncél pénzszerény kifogástalan állapotban eladó. Horea-ut 22, házfélygelőnél. 1741

ELADÓ kő- és faanyag bombázott háziól. Fadrusz János-utca 11 (Óvár). 1767

MEGVÉTELRE keresek bármilyen állapotban lévő ipari, mezőgazdasági, orvosi gépeket és felszereléseket, malomberendezéseket és motorokat. Ajánlatok részletes leírásával „Express“ iroda Kolozsvár, Rátiu 2 (Kötő-utca) küldendők. 1765

RÁDIO 6+2 lámpás Standard eladó. Magyar-utca 1, ajtó 12. 1764

BŐRKABATOT, ballon és székabátot szakszerűen készít Krajcsi, Györgyfalvi-ut 53. 983

JÉGSZERÉNY eladó Zugó-utca 4 ajatt. Megtekinthető vasárnap egész nap, hétköznap délután 2 óráig. 1786

CITROEN tehergépkocsi hat kifogástalan gumival eladó. C. A. G. garáza. Érdeklődni délelőtt 9—12-ig. 1805

EGY modern konyhabutor sürgősen eladó. Petőfi-utca 38, ajtó 4. 1806

ANTI félháló eladó. Dr. Schjnzner, Egyetem-utca 3. 1800

ELADÓ 8 m. hosszú, 16 cm. széles gépszij, esetleg keskenyebb szíjjal cseréltek. Munkácsy-utca 32. 1816

DKW kabriolett kitűnő gumikkal eladó. Benedek, Kismester-utca 4, II. emelet. 1812

ABLAK 190x200, 200x100, 150x30 cm. méretű eladó. Pap-utca 71, déjután. 1809

ELADÓ 20 méter angin, 2 pár arany függő, konyhakredenc, 400 literes hordó stb. Bajza-utca 1. 1808

NYULTENYESZTŐK figyelembe! Cement itató-cetető edények kaphatók. Oit-utca 20, Pap nyultenyészet. 1807

3-ES női és egy egész férfi kerékpár teljesen jókarban eladó. Szondy-utca (Anatol France) 68. 1803

ELADÓ 400 darab tetőfedő Eternit Mikkossynál, Kossuth Lajos-utca 22. 1810

ORION rádió 4+1 lámpás, jókarban eladó. Cim a kiadóban. Gr

APRÓHIRDETÉSEK

Előfizetési díj egy hónapra 4000 lej.

Apróhirdetések szavankint 200 lej, legkisebb hirdetés 2000 lej. Allástkeresőknek szavankint 150 lej, legkisebb hirdetés 1500 lej. A kiadóba címzett és jelíges leveleknél 200 lej pótdíj fizetendő. Ki tud róla? szavankint 150 lej. Keretes hirdetések négyzetcentiméterenkint 400, 450, 500 lej. Szöveghirdetés szavankint 500 lej. Közgazdasági közlemények szavankint 600 lej. Nyiltér szavankint 600 lej.

FERFI kerékpár jó állapotban eladó. Horea-ut 38, I. emelet 10. 1802

EGY jókarban lévő fehér mély gyermekkosci eladó. V. Alexandrini (volt Linczeg-utca) 1. 1801

ELADÓ férfiruhák és ingek, női ballon és ruhák, magyar lemezek, patefon, abroszok, ágyneműk. Savu, Brassai-utca 16. 1822

FORD motort keresek megvételre. Irén malom, Fellejvári-ut 3. 1827

4+1 MINERVA rádió eladó. Király-utca 23, I. emelet. Érdeklődni a házfélygelőnél. 1826

PHILIPS hatlámpás automatikus beállítású rádió eladó. Kossuth Lajos-utca 23, emelet. 1835

SHELLAKKOT bármily kis mennyiségben is vásárol „Libertas“, Mária királyné-utca 40. 293

VISZKETEKSÉGET, sömört, hajhullást, kejlést, sebet fertőtlenít, gyógyít a Betula kátrányolaj. Kapható gyógyszerárakban. Gyógyszertáraknak utánvéttel alapár dekagram háromezer lej, plusz forgalmi adó, bélyegilleték, posta. Betula laboratórium, Székelyudvarhely. 1848

HUSORLÓ gépet vennék, lehetőleg nyolcast. Szentegyház-utca 6, földszint 1. 1854

BERKEL-MÉRLEG 1 kg-os, 2 jeres földkemence és egy mély kék steppeit gyermekkosci eladó. Szebení, Pap-utca 73. 1852

EGY csinfürdőkád eladó. Móco-utja 29, ajtó 3. 1841

TRIKÓREKORD kötőgép eladó, angorakötéshez is alkalmas. Fellejvári-ut 68. 1851

FÖZKÁLYHA csempéből, virágállvány, sezlon eladó. Bem-utca 4. 1850

DÍÓFURNIROS rekamié ojsón eladó. Dózsa György-utca 12, mezzanin 3. 3—7-ig. 1845

DÍÓFURNIROS kombinált szobabutor, függöny, szőnyeg sürgősen eladó. Szappan-utca 18, Bergerné. 1845

KONYHABUTOROK, íróasztal, könyvszekrény, hálószoba, sezlonok, rekamié és többféle használt butorok eladók. Mindennemű használt tárgyakat bizományba elfogadók. Kossuth Lajos-utca 32. 1844

TELEHALÓ körifa, ágybetétekkel, konyhabutor használt állapotban eladó. Érdeklődni 3—6 között. Dózsa György-utca 9, I. emelet. 1842

PEKINGI tojó rucák, tenyésztörzsek és török angora és csincsilla tenésznnyulak fiókkakkal együtt eladók. Ugyanott egy pár új külföldi gumiharisnya eladó. Szabolcska-utca 24. 1840

LEGTÖBBET fizetek kioivasott, de jó állapotban lévő pengős, félpengős, viágvárosi és Pesti Hirtap regényekért. Házhoz is megyek. Szabadság-tér 21, Ursus mellett, Nagy. 1818

ÓRLAS virágú petuniák, pejaragoniák eladók. Griger kertészet, Budai Nagy Antal-utca 51. 1837

KIFOGÁSTALAN állapotban lévő női kerékpárt keresek megvételre. Cim a kiadóban. 1836

DIAMANT női kerékpár igen jó állapotban eladó. Megtekinthető 9—1-ig. Dubné, Mária királyné-utca 40. 296

RITKA ALKALOM! Olcsó áron, évi jótállással vásárolhat férfi, női és sülyesztős varrógépeket, kerékpárokat, kör- és síkötőgépeket. Weisz gépkereskedelmi szaküzletében Kolozsvár, Horea-ut 56. 1824

ELADÓ finom gyapju imasál (Thalisz). Szentegyház-utca 10, 3—6-ig. 1857

BEJARONOT vagy mindenféleányt keresek. Érdeklődni 12—1-ig Adámnánál, Farkas-utca 13. 1813

EGY mindenest felvesz kifözde, Forduló-utca 2. 1825

BUFFÉS segédet keres azonnalra „Rapid“ buffé, Dózsa György-utca 2. 1830

KERESEK buffés leányokat és fiukat előadás alatti árusításra. Regala (Majális-utca) 7, Nagy. 1855

ALKALMAZAST KERES

NAGY gyakorlati rendezkező mérlegképes könyvelő állást keres. Levelek „Könyvelő“ jelígre. 1834

INGATLAN-LAKAS

EGYETEMISTA házaspár butorozott szobát keres. „Ejelmiszterrel fizetek“ jelígre a kiadóba. 1706

FIGYELEM! Papp „Domusz“ ingatlanforgalmi iroda, Jókai-utca 2, Ingatlanokban válogathat, régi és megbízható cég. Bej- és külvárosban kis és emeletes házak eladók. Eladó ingatlanokat keresek megbízásból. 1692

EL AKARJA cserélni házát? Forduljon a „Prokura“ ingatlanforgalmi irodához. Házcsereben nagy választék. Ratiu (Kötő-utca) 4, Savoy mellett udvarban. 1733

ELADÓ egy új ház kerttel. Érdeklődni Kemény Zsigmond-utca 66 alatt. 1709

JÓMENETLŐ külvárosi fűszerüzlet áruval együtt eltávozás miatt azonnal átadó. Cim a kiadóban. 1747

A MAGYAR-, Hadak-, Móco-, Monostor-utcákban keresek 3—4 szobás komfortos lakást magas telépés efenében, esetleg átadnám a Szabadság-téren lévő 2 szoba, konyhás komfortos komplett lakásomat is. Érdeklődni Mózesné, Magyar-utca 13 ajatt. 1795

KERESEK 2 szobás komfortos lakást a központban, vagy 1 szobás komfortost, esetleg butorra is átvennék. Ügynököket díjazok. Cim Minerva portásánál. 1790

FÜSZERÜZLET berendezéssel vagy anélkül, szoba, konyhás lakással együtt átadó. Rákóczi-ut 67. 1757

BUTOROZOTT szobát keresek. Ejejmiszterrel fizetek. Kötséget, ügynököt díjazok. Ajánlatot „Mérnök 53“ jelígre a kiadóba. 1762

BUDAPESTI házak eladók vagy elcserelelhetők kojozsváriakkal. „Ezpress“ ingatlanforgalmi iroda, Unió- és Kötő-utca sarok. 1765

FÜSZERÜZLET beköltözhető szoba, konyhás lakással, berendezéssel 3 millióért átadó. „Express“ iroda, Unió- és Kötő-utca sarok. 1765

MŰMALOM saját erőmüteleppel járászékkel eladó. „Express“ iroda, Unió- és Kötő-utca sarok. 1765

ELADÓ HAZAK! Holdvilág-utcaiban 1 szobával 10,000.000. Sörgyárnál 12,000.000. Köválytelepen 25,000.000. Györgyfalvi-uton 30,000.000. Ugyanott 1400 négyzetméteres telekkel, gyümölcsössej 40,000.000. Monostoron üzlethelyiséggel 35,000.000. Központban 4 szoba fürdőszobával 50,000.000. Központban beköltözhető 3 szoba konyhával 60,000.000. Kört-utcaiban villa 70,000.000. Ezenkívül több központj ház beköltözhető lakásolkkal. „Express“ iroda, Unió- és Kötő-utca sarok. 1765

VILLANEGYEDBEN gyönyörű butorozott komplett szoba-konyhás lakás gyümölcsös-kerttel nyárra kiadó. Érdeklődni Báthory-utca 3 ajatt. Lászlónál. 1758

KIADÓ gyári lakatnak vagy hasonlónak elsőrangú nagy helyiség. Érdeklődni „Centrum“ jelígre a kiadóban. 1758

CSALADI ház eladó Madách-utca 84 ajatt. Érdeklődni Kökeri-utca 82 ajatt. 1811

SÜRGŐSEN eladó a Tiszivisejtelepen beköltözhető 1 szoba, konyha, mellékhelyiség, kertes ház 36,000.000 lejért. „Prokura“, Kádár Tibor, Ratiu (Kötő-utca) 4. 295

ELCSERELNEM központban lévő 4 szoba, konyha összkomfortos lakásomat 3, esetleg 2 szoba, konyhás összkomfortos lakással a Rákóczi-ut, Mikó-utca környékén vagy a központban. Cim Timár-utca 2, szabóság. 1814

KISEBB családi ház eladó Kajántó-ut 197—199 ajatt. Ertekezni Szegfü-utca 2 alatt. 1810

HAZAK ELLADOK! Budai Nagy Antal-utcaiban szép nagy tejek 1000 négyzetméter gyümölcsös-kerttel, több jakrészes ház, jó állapotban 80,000.000, valamint több ház és ház hely 5,000.000-tól fejfelé. Keresek ügyfeleim részére házakat és ház helyeket a város minden részében. Barbosu ingatlan iroda Bojintineanu (volt Köjcesy-utca) 21. 1823

BÉRBE keresek kombinált vagy hálóbbort, 6 hónapra előre fizetek. Cimeket „Butor“ jelígre. 1831

BUTOROZOTT szobát teljes eljattással a központban június 15-től keres fiatal ember. „Csendes“ jelígre a kiadóba. 1833

ELADÓ bombaszerű villa a Brétfüben parcellázható telekkel. Érdeklődni Móco-utja 48 ajatt, fejső csengő. 1853

ELELMISZERÜZLET berendezéssel átadó. Armata Rosie (volt Magyar-utca) 44. 1846

KÖZPONTBAN szoba vízkagylóval, modern berendezéssel átadó. Cim a kiadóban. 1845

BELVAROSI 3 szoba komfort 45,000.000 lej. Kinizsi-utca 3, ajtó 3. Déjután 2—3-ig. Ügynökök mellőzve. 1843

INSTALLÓ kiadó. Cim a kiadóban. 1839

SÜRGŐSEN eladó házak! Modern 3 szoba komfort az Attila-negyedben, autóbussz megajónál 90,000.000. 3 szoba komfort kerlel a törvényték körül 120,000.000. 3 szoba komfort a belvárosban 150,000.000. 4 szoba, fürdőszoba a Tordai-uton 65,000.000. 4 szoba, fürdőszoba a központban 60,000.000. Györgyfalvi-uton kertes családi ház 75,000.000. Belvárosban 2x2 szoba komfort 85,000.000. Budai Nagy Antal-utcaiban 2 szoba, konyha, istálló, csür, nagy kert 75,000.000. Uj ház kerttel a Hadak-utján 35,000.000. Földszutcaiban ház 42,000.000. Hegyvilgy-utcaiban 25,000.000. Pata-utcaiban 32,000.000. Szentpéteri templomnál 26,000.000. SÜRGŐSEN eladó üzlethelyiségek: Fötér mellett kitűnő fűszerüzlet teljes berendezéssel, áruval 70,000.000. Központban cukrászda berendezéssel, modern gépekkel 150,000.000. HAZCSERÉK! Családi villák: Rákóczi-negyedű belvárosival, Rákóczi-negyedű nagy kertessel, Rákóczi-negyedű központiva, Attila-negyedű nagyváradiiva, Attila-negyedű bitokkal. Családi házak: Rákóczi-negyedű nagy telekkel, Pijangótelepi kertet földdel, Györgyfalvi-uti kertes kis belvárosiva. Központit Attila-uti környékivel. „Prokura“, Kádár Tibor általános kereskedelmi és ingatlanforgalmi iroda, Ratiu (Kötő-utca) 4, Savoy mellett udvarban. 295

KÜLÖNFÉLEK

MENYASSZONYI ruhák, fátylak, koszoruk, fehér kepek kiköcsönzése. Dánia művirágszalón, Horea-ut 35. 1700

SZÖVET- és posztóvanyólast vállajunk. Kolozsvár Pap-utca 36. 1557

ÓCSKAVASTELEP forgalmas helyen eladó. Cim a kiadóban. 1655

ELVESZETT május 18-án egy Piki névre hajlató bernáthegyi kutya. A megtaláló vagy nyomra vezető jutajomban részesül. Fadrusz János-utca 11 (Óvár). 1767

DISZTINGVALT, 50 év körüli állami alkalmazásban lévő urfiaszony férjhez menne biztos állásu, esetleg nyugdíjas uriemberhez. Leveleket „Válás nem számít“ jelígre a kiadóba. 1766

INTELLIGENS, jónegjelenésű 30—40 éves uriember ismeretséget keresem. Házasság lehetséges. „Pünkösöd“ jelígre. 1799

ISMERETSEG hiányában ezuton keresem 35—45 éves jómegjelenésű, intelligens, független férfi ismeretséget házasság céljából. „Független“ jelígre. 1817

ISMERETSEG hiányában ezuton keresem komoly, független, jobb iparos férfi ismeretséget. Házasság lehetséges. 45—50-ig irjanak „Lakásom van“ jelígre. 1804

EGYEDULALLO, iparral rendezkező közporku höjgy hozzáillő férfi pénzestársat keres. „Házasság nincs kizárva“ jelígre. 1829

ELVESZETT a Dónát-uton Kiss Antal minden igazolványa. Kérem a megtalálót, hogy a pénz megtartása és még 50,000 lej jutalom ellenében hozza el igazolványaimat Dónát-ut 212 ajatt lakásomra. 1838

ARADRA vagonársat keresek. Ertekezni Dácia, Széchenyi-tér 20. 1851

ÖRÖKBE adnám 4 hónapos fiamat. Csécsémóthton, Budai Nagy Antal-utca 31. 1851

Zene! Tárca! Hangulat!

Harry népszerű zenekara muzsikál!

André Ducy énekel!

A természet jelenti: Mejjöni a nyár!

Töltsd a nyári estéket a belváros legszebb, lehangulatossabb kerthelyiségében, a **Mércius 6-u. (volt Szentegyház) 34 sz.** alatt!

Béke kertben!

(Zsidó M uza)

Ésős idő esetén — az emeleten kellemes helyiségek.

A Béke étterem hideg, meleg konyhája, italkülönlegességei, a figyelmes kiszolgálás már város-szerte ismertek!

Veszek butor, szőnyeg, porcellán, írógép és egyéb tárgyakat.

„UNICOM“ Kossuth Lajos-utca 20 szám.